

gada pārskats
2013

PRIEKŠVārds

Godātais lasītāj!

Nododam Jūsu vērtējumam pārskatu par mūsu veikumu statistikas jomā 2013. gadā. Mēs sniedzam mūsu sadarbības partneriem Latvijā un ārvalstīs un ikvienam sabiedrības pārstāvim saistošu informāciju par norisēm dažādās statistikas nozarēs, raksturojot ekonomiskos, demogrāfiskos, sociālos un vides procesus.

CSP pastāvīgi attīstās, lai nodrošinātu atbilstošu oficiālo statistiku, stiprinātu CSP kā vadošās statistikas iestādes lomu un palielinātu administratīvo datu avotu izmantošanu statistikas ražošanā. Kvalitāte ir un būs oficiālās statistikas galvenā vērtība, tāpēc CSP cenšas nodrošināt augstas kvalitātes produktus un pakalpojumus, kas apmierina aizvien pieaugošās lietotāju prasības.

CSP izmanto progresīvas metodes, kas uzlabo darba efektivitāti, un attīsta informācijas sistēmas, lai veidotu mūsdienīgu, efektīvu funkcionējošu infrastruktūru, kas veicina ērtu, ātru un drošu statistisko datu savākšanu, apstrādi, glabāšanu, analīzi un izplatīšanu. CSP uzlabo sadarbību ar ārējo reģistru un informācijas sistēmu uzturētājiem un arvien vairāk uzmanības velta administratīvā sloga mazināšanai, kā arī veic strukturālas izmaiņas un ievieš labas pārvaldības principus. Ar Eurostat ģenerāldirektoru V. Radermaheru viņa vizītes laikā Latvijā diskutējām par stratēģiskās attīstības virzieniem un uzsvērām datu nozīmi informācijas sabiedrībā, kā arī noteicām nākotnes izaicinājumus, lai informētu lēmumu pieņēmējus un savlaicīgi nodrošinātu augstas kvalitātes datus, kas atbilst statistikas lietotāju prasībām. Jādodas statistikas modernizācijas, efektīvizēšanas un standartizēšanas virzienā.

Pērn izstrādājām jauno Statistikas likumprojektu, kura mērķis ir ieviest nacionālajos normatīvajos aktos Eiropas Statistikas regulā un Eiropas Statistikas prakses kodeksā noteiktos statistikas iestāžu darbības principus, tajos noteiktās jaunās prasības Eiropas Statistikas sistēmas dalībniekiem, atbildību un pienākumus statistikas jomā, kā arī uzlabotu statistiskās konfidencialitātes, statistiskās metodoloģijas un kopsavilkuma informācijas publicēšanas regulējumu. Likumprojektā esam precizējuši statistikas iestāžu darbības pamatprincipus, ko jāievēro, veicot jebkuru no statistikas nodrošināšanas atsevišķajām darbībām. Īpaši noteicām regulējumu statistikas iestādes profesionālās kompetences nodrošināšanai. Mēs vēlamies stiprināt CSP kā Latvijas oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas vadošās statistikas iestādes koordinējošo lomu, precizējām CSP funkcijas un tiesības. Aizvadītajā gadā publicējām 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātus, un datu lietotājiem tagad pieejama statistiskā informācija reģionu un novadu līmenī. Gatavojamies 2021. gada tautas skaitīšanai, lai tajā izmantotu tikai administratīvos datu avotus un regulārajos CSP veiktajos apsekojumos iegūto informāciju. Turpinām informācijas sistēmu attīstību un veidojam datu noliktavas un datu apstrādes sistēmas, uzlabojam un papildinām ISDAVS, ieviesām jaunu, mūsu speciālistu izstrādātu elektronisku intervētāju darba atskaišu sistēmu, kas samazina administratīvo slogu un ļauj ievērojami ietaupīt darba laiku un izmaksas. Turpinām ieviest kvalitātes vadības sistēmu, lai nodrošinātu sistēmisku pieeju procesu norisei un vadībai.

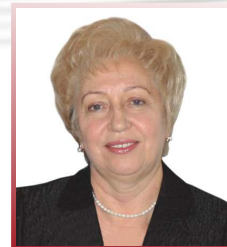
Izsaku pateicību visiem respondentiem par kvalitatīvu un savlaicīgu statistikas datu nodrošināšanu un aktīvu atbalstu mūsu e-pārskata sistēmai. Mēs rūpējamies par administratīvā sloga samazināšanu, tomēr vēl ir daudz darāmā, lai administratīvos datus varētu izmantot statistiskajiem mērķiem.

Būtiski pieaudzis pieejamo rādītāju skaits CSP datubāzēs, padziļināta to detalizācija, datubāzes papildinātas ar jaunām tēmām. Plašākai bezmaksas statistisko datu pieejamībai publicējam preses ziņojumus, rīkojam preses konferences, piedāvājam datu vizualizāciju un katru pirmdienu publicējam informāciju par veiktajām izmaiņām CSP datubāzēs.

CSP sekmīgu darbību un tālāku izaugsmi nodrošina mūsu kompetentie un motivētie darbinieki, kuri ir vērsti uz rezultātu un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu un kuri pilnveido statistisko datu iegūšanas procesu, attīsta metodoloģiju, uzlabo darba procesus un metodes, veicina informācijas tehnoloģiju lietošanu, kā arī strādā darba grupās un semināros Latvijā un ārvalstīs un savu pieredzi nodod citu valstu statistiķiem.

Izsaku pateicību visiem par radošu pieeju iestādes uzdevumu izpildē un attīstības veicināšanā, par atbildīgu ikdienas darbu!

Centrālās statistikas pārvaldes
priekšiece

SATURS, SAĪSINĀJUMI, MISIJA

SATURS

<i>PRIEKŠVārds</i>	1
<i>SATURS</i>	3
<i>SAĪSINĀJUMI</i>	4
<i>MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI</i>	5
<i>2013. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS</i>	7
<i>STATISTIKAS DIMENSIJAS</i>	13
<i>STARPTAUTISKAIS STATISTIKAS GADS</i>	21
<i>EIROPAS PILSOŅU GADS</i>	23
<i>PROJEKTI</i>	25
<i>STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA</i>	33
<i>SADARBĪBA AR SABIEDRĪBU</i>	37
<i>PERSONĀLS</i>	42
<i>2013. GADA FINANŠU PĀRSKATS</i>	47
<i>NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI</i>	49

SAĪSINĀJUMI

ANO	– Apvienoto Nāciju Organizācija
ANO EEK	– Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomiskā komisija
BPCI	– biznesa pakalpojumu cenu indekss
CAWI	– datorizētas personu interneta aptaujas (<i>Computer Assisted Web Interviewing</i>)
CSP	– Centrālā statistikas pārvalde
ECB	– Eiropas Centrālā banka
EK	– Eiropas Komisija
EKS	– Eiropas kontu sistēma
ESSK	– Eiropas Statistikas sistēmas komiteja
ES	– Eiropas Savienība
ESS	– Eiropas Statistikas sistēma
ESSnet	– Eiropas Statistikas sistēmu tīkls
Eurostat	– Eiropas Savienības Statistikas birojs
EU-SILC	– Eiropas Savienības statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem
IKP	– iekšzemes kopprodukts
Intrastat	– ES dalībvalstu savstarpējās tirdzniecības ar precēm statistiskās uzskaites sistēma
ISCED 2011	– Starptautiskā izglītības klasifikācija
ISDAVS	– Integrētā statistisko datu automatizētā vadības sistēma
IKT	– informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IPA	– Daudzvalstu statistiskās sadarbības programma – Pirmspievienošanās palīdzības instruments Balkānu valstīm
LLKIC	– Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LAD	– Lauku atbalsta dienests
LDC	– Lauksaimniecības datu centrs
NACE 2.red.	– Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
NRME	– Valsts references metadatu redaktors
NVA	– Nodarbinātības valsts aģentūra
OECD	– Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PPP	– pirktspējas paritāšu programma
SDO	– Starptautiskā Darba organizācija
SPCI	– saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF	– Starptautiskais Valūtas fonds
Twinning	– mērķsadarbības projekts
VID	– Valsts ieņēmumu dienests
VSIP	– Valsts statistiskās informācijas programma

MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

MISIJA

CSP virsmērķis (misija) ir nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar savlaicīgu, precīzu, pilnīgu, viegli saprotamu un starptautiski salīdzināmu statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, izmantojot mūsdienīgus informācijas tehnoloģiju risinājumus un labāko pieredzi nozarē.

VĪZIJA

CSP ir vadošā statistisko procesu koordinētāja un statistiskās informācijas sagatavotāja Latvijā. Tās sagatavotās informācijas kvalitāte atbilst Eiropas Statistikas prakses kodeksa standartiem. CSP datu vākšanas, apstrādes un izplatīšanas principi ir atbilstoši dokumentēti, tie pilnībā atbilst starptautiskajiem labās prakses paraugiem un ir publiski pieejami.

Datu sagatavošanas procesā CSP izmanto tādas datu vākšanas paņēmienus, alternatīvus datu avotus, datu apstrādes metodes un matemātiskos modeļus, kas ļauj minimizēt respondentu noslodzi pārskatu sagatavošanā.

Statistisko datu izplatīšanā tiek izmantotas lietotājiem ērtas metodes – internets ir kļuvis par primāro datu izplatīšanas kanālu. Sagatavotā statistiskā informācija tiek papildināta ar ziņojumiem par datu kvalitāti.

CSP personāls ir profesionāls un izglītots, un tā kompetences līmenis ļauj paust Latvijas intereses starptautiskajās institūcijās. Izmantotās personāla mācību metodes nodrošina jauno darbinieku iemaņu ātru apguvi, kā arī nodrošina kompetences paaugstināšanu esošajiem darbiniekiem.

PAMATVĒRTĪBAS

CSP pamatvērtība ir izglītots un profesionāls personāls, ko raksturo augsta saskarsmes kultūra un tiekšanās uz kvalitatīvu darba rezultātu.

CSP ēka
Lāčplēša ielā 1, Rīgā

Misija, vīzija, pamatvērtības un darbības virzieni

SOCIĀLĀ STATISTIKA

Sniedz datus par valsts un tās administratīvo teritoriju sociālo attīstību, demogrāfiju, nodarbinātību un darba samaksu, materiālo labklājību un dzīves apstākļiem, veselību, izglītību un zinātni.

CENU STATISTIKA

Sniedz datus par patēriņa preču un pakalpojumu un rūpniecības produkcijas, un biznesa pakalpojumu cenām un tarifiem, inflāciju, kā arī nodrošina *Eurostat* ar informāciju par starptautisko salīdzinājumu programmu.

UZŅĒMUMU STATISTIKA

Sniedz datus par uzņēmējdarbību Latvijā, ekonomiski aktīvo uzņēmumu kopu, uzņēmumu finanšu un strukturālajiem rādītājiem, investīcijām, produkcijas ražošanu, nekustamo īpašumu un inovācijām, tirdzniecību, rūpniecību, pakalpojumiem un informācijas sabiedrību, konjunktūras pētījumiem un pašvaldību darbības pašvērtējumu.

Makroekonomiskā statistika

Aprēķina iekšzemes kopproduktu, sabalansē Latvijas nacionālo kontu sistēmu, sniedz datus par valsts finansēm, valsts budžeta deficītu un parādu, Latvijas ārējo tirdzniecību.

Lauksaimniecības un vides statistika

Sniedz datus par lauksaimniecisko ražošanu un lauku saimniecību struktūru, zivsaimniecību, mežsaimniecību, vidi un energoresursiem, transportu, tūrismu un sakariem.

2013.GADA NOTIKUMU KALENDĀRS

2013. GADA NOTIKUMU KALENDĀRS

ESSnet

Eurostat ģenerāldirektora vizīte CSP:
(no kreisās) priekšnieces
vietnieks **Norberts Tālers**,
CSP priekšniece **Aija Žigure**,
ģenerāldirektors **Valters Radermahers** un
priekšnieces vietnieks **Kaspars Misāns**

JANVĀRIS

- **23. janvāris**, Brisele (Beļģija). CSP priekšniece A. Žigure ESS pārstāvošās delegācijas sastāvā piedalās stratēģiskā dialogvizītē ar EK Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektoru Kosu Rišelu (*Koos Richelle*), lai izvērtētu statistikas prioritātes un pārrunātu datu pieejamību sociālajā politikā.

FEBRUĀRIS

- **26.–1. marts**, Ņujorka (Amerikas Savienotās Valstis). CSP vadība piedalās ANO Statistikas komisijas 44. sesijas darbā. Ikgadējās sesijas laikā apspriesti un apstiprināti jauni starptautiskie statistikas standarti un metodoloģiskie materiāli, panākta vienošanās tālākai starptautiskās statistikas sistēmas attīstībai un pilnveidošanai, meklēti risinājumi ārkārtēju ekonomisko un sociālo notikumu atspoguļošanai statistikā.

MARTS

- **20.–21. marts**, Helsinki (Somija). Baltijas valstu statistikas iestāžu un Somijas Statistikas biroja 20 gadu sadarbībai veltītā seminārā CSP vadība diskutē par stratēģiju izstrādi un to lomu statistikas iestāžu attīstībā, apspriež datu apstrādes procesu standartizācijas iespējas, kas veidotu vidi datu kvalitātes paaugstināšanai, plašāki administratīvo datu izmantošanai, dažādu datubāzu savstarpējai savietojamībai un informācijas plūsmu automatizācijai.

APRĪLIS

- **2. aprīlis**. CSP Konjunktūras un teritoriālās statistikas daļa iekļauta Uzņēmumu statistikas departamenta satāvā.

- **3.–4. aprīlis**, Rīga. *Eurostat* ģenerāldirektora Valtera Radermahera (*Walter Radermacher*) vizīte CSP par stratēģiskajiem attīstības virzieniem Latvijas oficiālajā statistikā.

- **8.–9. aprīlis**, Rīga. Notiek ES institūciju dialoga vizīte par valsts budžeta deficīta un parāda notifikācijas jautājumiem.

- **16. aprīlis**. Ministru kabinets izskata un apstiprina CSP sagatavoto informatīvo ziņojumu „Par nākamās, 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanas pilnveidošanu”. CSP rosina 2021. gada tautas skaitīšanu veikt, izmantojot tikai administratīvos datu avotus un regulārajos CSP veiktajos apsekojumos iegūto informāciju, atsakoties no iedzīvotāju aptaujas internetā vai viņu dzīvesvietās.

- **18.–19. aprīlis**, Viļņa (Lietuva). Baltijas valstu seminārā par lauksaimniecības statistiku Baltijas valstu statistikas pārstāvji dalās pieredzē par lauku saimniecību struktūras apsekojumu, augu aizsardzības līdzekļu statistiku un lauksaimniecības kontu aprēķiniem.

2013. gada notikumu kalendārs

- **29.–30. aprīlis**, Frankfurte (Vācija). SVF, OECD, ECB un *Eurostat* reģionālajā konferencē spriež par G-20 datu plaisas un *SDDS Plus* iniciatīvu.

SVF iniciatīva G-20 datu plaisas novēršanai ir vairāku starptautisko institūciju sadarbības rezultāts, ko koordinē starpinstitūciju grupa ekonomisko un finanšu statistikas jautājumos. *SDDS Plus* ir noteikts kā rīks, ar ko tam pievienojušās valstis sniedz informāciju, kas ļauj novērtēt un analizēt sistēmiskus riskus iekšzemes ekonomikā, kā arī dod iespēju vērtēt globālo finanšu stabilitāti.

MAIJS

- **6.–8. maijs**, Ženēva (Šveice). ANO EEK, *Eurostat* un OECD darba sesijā CSP eksperti analizē informāciju par veiktajiem pētījumiem atbilstības novērtēšanai starp statistisko datu apstrādē izmantotajiem standartiem GSIM, SDMX un DDI. Pētījuma mērķis ir noteikt neatbilstības un atklāt papildu aprakstāmās vietas, lai pilnveidotu modeli.

- **9. maijs**. Informatīvs pasākums CSP kolektīvam par Eiropas Pilsoņu gada aktualitātēm un gatavošanos *euro* ieviešanai.

- **23.–24. maijs**, Maskava (Krievijas Federācija). CSP piedalās starptautiskā konferencē „Krievijas statistikas modernizācijas 20 gadi: pieredze un perspektīvas”.

Viens no svarīgākajiem Starptautiskā statistikas gada pasākumiem Krievijā, veltīts Krievijas Federācijas Statistikas biroja modernizācijas 20. gadadienai.

- **28.–29. maijs**, Rīga. Notiek starpinstitūciju seminārs par sociālās apdrošināšanas pensiju shēmās uz atskaites brīdi uzkrāto pensiju saistību novērtēšanu un atspoguļošanu statistikā. Freiburgas universitātes pārstāvis Kristofs Millers (*Christoph Müller*) prezentē pensiju nākotnes saistību konceptu un makrosimulāciju modeļa izmantošanu šādu saistību novērtēšanā nefondētajās pensiju shēmās. Seminārā piedalās pārstāvji no CSP, Labklājības ministrijas, Finanšu ministrijas, Latvijas Bankas un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, notiek darbinieku apmācība makrosimulāciju modeļa izmantošanā.

- **29.–31. maijs**, Rīga. Baltijas valstu statistikas iestāžu vadības sanāksmes laikā veikts sadarbības izvērtējums un sagatavots plāns nākamajam periodam. CSP vadība diskutē par Baltijas valstu statistikas ekspertu iespējamo sadarbību un piedalīšanos dažādu tehniskās palīdzības projektu konkursos un to īstenošanā.

JŪNIJS

- **10.–12. jūnijs**, Ženēva (Šveice). Eiropas statistiķu konferences 61. plenārsesijā CSP vadība analizē atskaites periodā notikušo un sagatavotos metodoloģiskos materiālus, 2012. gada darba programmu un tās izpildes rezultātus, diskutē par 2013. gada darba programmas norises gaitu un tās koordināciju reģionā, vērtē speciālo darba grupu ziņojumus un padziļināti izskatītās Konferences biroja rekomendētās tēmas:

15. reizi **Eiropas dienas** ietvaros notiek pasākums CSP nodarbinātajiem par Eiropas Pilsoņu gadu un *euro* ieviešanu

Baltijas valstu statistikas iestāžu sadarbības vadības sanāksmes dalībnieki 2013. gada 29. maijā

2013. gada notikumu kalendārs

konceptuālo ietvaru un ieteiktos rādītājus ilgtspējīgas attīstības mērīšanai; ziņojumu par cilvēkresursu kapitāla noteikšanu; laika izlietojuma apsekojumu harmonizācijas iespējas.

- CSP darbinieku sporta spēles.

JŪLIJS

- **1. jūlijs.** CSP izveidots Juridiskais un pārvaldes organizācijas departaments un Tehniskās ekspluatācijas un saimniecības daļa, reorganizētas četras struktūrvienības.

- **10. jūlijs.** CSP apstiprina pārvaldes kvalitātes vadības sistēmu ar mērķi nodrošināt augstu statistikas produktu un to sagatavošanas procesu kvalitāti atbilstoši standarta EN ISO 9001:2008 un Eiropas Statistikas prakses kodeksa prasībām.

- **12. jūlijs, Brisele (Beļģija).** CSP eksperti piedalās EK Izpētes un inovāciju ģenerāldirektorāta 3. seminārā „Eiropa 2020: Inovāciju indikatori” un iepazīstas ar jauno inovāciju indikatoru, kurš ietver četras uz rezultātu vērstas inovāciju sastāvdaļas: starptautisko patentu ietekmi; darbaspēka zināšanas ietilpīgās nozarēs; augsto tehnoloģiju produktu un zināšanu ietilpīgu pakalpojumu eksportu; inovāciju dinamiku ātri augošos uzņēmumos. Indikatora izstrādē ņemtas vērā politikas veidotāju vajadzības, izmantojamo datu kvalitāte, datu pieejamība un iespējama salīdzināšana starp valstīm un datu, aprēķinu, to salīdzināšanas ilglaicīgums.

- **18. jūlijs.** CSP preses konferencē prezentē jauno iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģiju.

- CSP ievieš jaunu, pārvaldes speciālistu izstrādātu elektronisku intervētāju darba atskaišu sistēmu – intervētāju darba laika atskaišu un pārskatu sagatavošanai un nosūtīšanai statistiķiem-intervētāju darba pārraugiem. Tā nodrošina analītiskos datus vadītājiem lēmumu pieņemšanai, ļauj ievērojami ietaupīt darba laiku un izmaksas, kā arī samazina administratīvo slogu.

AUGUSTS

- **12. augusts.** Tiek parakstīts trīspusējs līgums starp Igaunijas Statistikas biroju, CSP un Lietuvas Statistikas biroju par apmaiņu ar mikrodatiem preču ārējās tirdzniecības statistikas jomā, datu neatbilstību pētījumiem un statistiskās uzskaites vienkāršošanu.

- **12.–16. augusts, Rīga.** Armēnijas Republikas Nacionālā statistikas dienesta pārstāvji TAIEX finanšu instrumenta ietvaros mācību vizītē iepazīstas ar SPCI aprēķina metodoloģiju un CSP pieredzi.

- **25.–30. augusts, Honkonga (Ķīna).** CSP vadība piedalās 59. pasaules statistikas kongresā. Šis kongress ir pasaules mēroga pasākums, kurā piedalās apmēram 2 500

EUROPEAN
STATISTICAL
SYSTEM

Armēnijas Republikas Nacionālā statistikas dienesta pārstāvji mācību vizītē CSP iepazīstas ar SPCI aprēķiniem

2013. gada notikumu kalendārs

delegātu no valstu nacionālajām statistikas iestādēm, bankām, starptautiskajām statistikas institūcijām, universitātēm un zinātnieku aprindām.

SEPTEMBRIS

- **11.–12. septembris**, Parīze (Francija). OECD un *Eurostat* organizētajā Statistisko datu un metadatu apmaiņas standartu (SDMX) starptautiskajā konferencē CSP vadība diskutē par SDMX ieviešanu un tā lomu oficiālās statistikas modernizēšanā, vērtē valstu statistiku un SDMX lietotāju vajadzības SDMX ieviešanā un paplašināšanā datu apmaiņas jomā.

- **30. septembris–3. oktobris**, Ženēva (Šveice). ANO EEK un *Eurostat* ekspertu grupas sanāksmē par tautas skaitīšanu piedalās CSP pārstāvji, lai apspriestu valstu praksi saistībā ar 2010. gada tautas skaitīšanas organizēšanu, diskutētu par iegūto pieredzi, vienotos par galvenajām izmaiņām, kuras būtu ietveramas ESK rekomendācijās par 2020. gada tautas skaitīšanu. Saņemta plaša un detalizēta analīze par citu valstu pieredzi, metodēm un praktisko darbu, organizējot 2010. gada tautas skaitīšanu, apstrādājot iegūtos datus un publicējot kopsavilkuma rezultātus.

- **30. septembris–15. oktobris**. Eiropas Padomes novērotāju grupas sastāvā tautas skaitīšanā Bosnijā un Hercegovinā piedalās CSP eksperti P. Veģis un A. Jansone.

OKTOBRIS

- CSP sāk iekšējo kvalitātes auditu statistikas sagatavošanā iesaistītajās struktūrvienībās, lai noteiktu statistikas sagatavošanas procesu atbilstību noteiktajām prasībām un to efektivitāti.

- **2.–4. oktobris**, Ženēva (Šveice). SDO 19. starptautiskajā darba statistikas konferencē CSP eksperti vērtē un analizē darba statistikas standartus un atjaunotās klasifikācijas.

- **10. oktobris**. CSP paraksta līgumu ar Somijas muitu par apmaiņu ar mikrodatiem preču ārējās tirdzniecības statistikas jomā, datu neatbilstību un statistiskās uzskaites vienkāršošanas pētījumiem.

- **11. oktobris**, Rīga. CSP piedalās Karjeras nedēļas pasākumos un informē dalībniekus par matemātiskās statistikas pielietojumu CSP darbā, rosinot studentos interesi par izlases apsekojumiem un laikrindu analīzi.

- **21.–22. oktobris**, Rīga. Uzbekistānas Republikas Valsts statistikas komitejas pārstāvji mācību vizītē apgūst CSP pieredzi tūrisma statistikas un tūrisma satelītkontu veidošanā.

World Statistics Day

Service • Professionalism • Integrity

Lai celtu statistikas nozares prestižu un popularizētu statistikas sasniegumus, 20. oktobrī

jau trešo gadu tiek atzīmēta
Pasaules statistikas diena

Uzbekistānas Republikas Valsts statistikas komitejas pārstāvju mācību vizīte par tūrisma statistikas un tūrisma satelītkontu veidošanu

2013. gada notikumu kalendārs

NOVEMBRIS

- **12.–13. novembris**, Tallina (Igaunija). Igaunijas Statistiķu asociācijas 25. konferencē „Demogrāfiskie procesi Baltijas jūras reģionā 21. gadsimtā” un Baltijas valstu 17. tautas skaitīšanas seminārā CSP eksperti aplūko demogrāfiskos procesus, kas noris valstīs pie Baltijas jūras – sabiedrības novecošanās, jauni ģimenes veidi, migrācija un etniskie jautājumi. Neraugoties uz līdzīgajiem dabas apstākļiem, situācija šajās valstīs ir atšķirīga, ko apliecina 2011. gada tautas skaitīšanas rezultāti.

Latvijas pārstāvji iepazīstina ar jaunievedumiem, kas radās 2011. gada tautas skaitīšanas sagatavošanas, veikšanas un rezultātu izplatīšanas laikā, un prezentē jauno iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģiju, kurā ņemta vērā neregistrētā migrācija. 2011. gada tautas skaitīšanas laikā Latvijā tika izpētītas datu aizsardzības metodes un secināts, ka nav tādas metodes, kas nodrošinātu datu aizsardzību hiperkubos.

- **13.–15. novembris**, Rīga. Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas un Melnkalnes statistikas iestāžu pārstāvji ierodas mācību vizītē par Mājsaimniecību budžeta apsekojuma organizēšanas, praktiskās norises un datu kontroles jautājumiem.

DECEMBRIS

- **6. decembris**, Rīga. *Eurostat* Sociālās statistikas direktorāta direktora Eduarda Barredo Kapelo (*Eduardo Barredo Capelot*) vizīte par ESS sociālās statistikas sasniegumiem un nākotnes uzdevumiem.

- **8.–12. decembris**, Ammāna (Jordānija). *Twinning* projekta „Jordānijas Statistiskās iestādes (DoS) spēju stiprināšana” ietvaros notiek CSP eksperta M. Liberta vizīte Jordānijas Statistiskās iestādē ar mērķi novērtēt izlases apsekojumu un laikrindu analīzes metodoloģijas pielietojumu, sniegt atbalstu mācību plāna Jordānijas Statistiskās darbiniekiem izstrādē.

- **9.–10. decembris**, Rīga. OECD pārstāvji informē par prasībām statistikas jomā saistībā ar iestāšanos organizācijā.

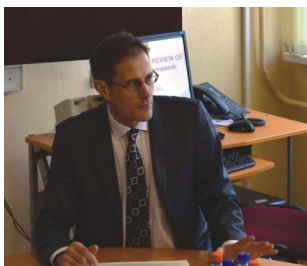
- **10.–11. decembris**, Viļņa (Lietuva). Baltijas valstu sanāksmē par EU-SILC, Mājsaimniecību budžeta apsekojumu un sociālās statistikas modernizēšanu apspriež sociālās statistikas attīstību nākotnē un plānotās izmaiņas Baltijas valstīs, iepazīstina ar jaunākajiem projektiem un valstu pieeju datu sagatavošanā un publicēšanā. Valstis apzinās nepieciešamību nākotnē arvien vairāk izmantot administratīvos datus.

- **17. decembris**. Ministru kabinets apstiprina VSIP 2014. gadam.

- **19. decembris**. CSP projektu vadītāju gada sanāksme.

Eurostat Sociālās statistikas direktorāta vadītājs **Eduardo Barredo Kapelo** un CSP sociālās statistikas eksperti diskutē par ESS sociālās statistikas nākotnes uzdevumiem

OECD Statistiskās direktorāta administrators **Deivids Brekfilds** (*David Brackfield*) informē par prasībām statistikas jomā saistībā ar iestāšanos organizācijā

STATISTIKAS DIMENSIJAS

STATISTIKAS DIMENSIJAS

Ieskats CSP ikdienā 2013. gadā

Datu savākšanas un apstrādes centru **statistiku apmācības** par inovāciju un pētniecības statistiku un par pārskatu **1-e-komercija** „Pārskats par informācijas tehnoloģiju izmantošanu uzņēmumos”.

Apmācībās galvenā uzmanība tika pievērsta praktisku jautājumu risināšanai sadarbībā ar respondentiem: apsekojuma mērķa skaidrošana, atbildes uz neskaidriem jautājumiem, metodoloģijas papildskaidrojumi.

Lai lietotājiem nodrošinātu ātrāku datu pieejamību, tika **saīsināts publicēšanas termiņš** atsevišķiem rādītājiem:

par vienu dienu – rūpniecības apgrozījuma indekss,
par 5 dienām – dati par IKT lietošanu,
par 14 dienām – informatīvais apskats „Par rūpniecības produkcijas apjomiem”,
no 45 dienām līdz 30 dienām pēc pārskata perioda – ikmēneša piena statistikai.

STATISTISKĀS INFORMĀCIJAS NODROŠINĀŠANA

2013.gadā CSP attīstījās vairākos virzienos, kas uzlaboja iestādes darbu. Galvenais uzdevums bija apmierināt sabiedrības vajadzības pēc statistikas datiem, pilnveidot metodoloģiju, attīstīt jaunus indikatorus un ieviest inovatīvas metodes. Datu lietotāji tika informēti par tautsaimniecības attīstības tendencēm. CSP apkopoja un publicēja Latvijas nacionālo kontu sistēmas rādītājus, nodrošināja vispārējās valdības sektora finanšu un nefinanšu kontu aprēķinu uzturēšanu, pilnveidoja ārējās tirdzniecības statistiku, izstrādāja un publicēja informāciju par cenām, lauksaimniecību un vidi.

Pērn CSP pilnveidoja statistikas metodoloģijas, īstenoja matemātiskās modelēšanas un prognozēšanas uzdevumus, pilnveidoja izlases apsekojumu datu svēršanas metodoloģiju ar mērķi uzlabot statistikas precizitāti un saskaņotību.

Iestāde nodrošināja pasākumus valsts statistiskās informācijas organizēšanas, apkopošanas, analīzes un publicēšanas jomā.

CSP katru gadu izstrādā un iesniedz Ministru kabinetā apstiprināšanai nākamā gada VSIP. Šajā dokumentā saraksta veidā ir apkopots viss valstī vācamās **statistiskās informācijas** apjoms, norādīta atbildīgā institūcija un statistikas datu vākšanas regularitāte, turklāt informācija ir sakārtota pa statistikas nozarēm. Sagatavojot VSIP 2014. gadam un apzinot citu institūciju vajadzības statistikas jomā, CSP apkopoja informāciju arī par statistikas sagatavošanā izmantotajiem personu datiem, lai nodrošinātu Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteikto pienākumu ievērošanu attiecībā uz personu datu apstrādi.

2013. gadā CSP **galvenie** darbības virzieni bija:

1. Iekšzemes un ārvalstu datu lietotāju nodrošināšana ar precīzu, ticamu un savlaicīgu statistisko informāciju lēmumu pieņemšanai, pētījumu veikšanai un domu apmaiņas veicināšanai.

2. 2011. gada tautas skaitīšanā iegūtās statistiskās informācijas par valsts iedzīvotājiem un mājokļiem valstī kopumā un sadalījumā pa administratīvajām teritorijām apstrāde un publikāciju sagatavošana.

3. Valsts reģistros un citās informācijas sistēmās iekļaujamo statistisko rādītāju savstarpēja saskaņošana un Eiropas Statistikas prakses kodeksa īstenošanas pasākumi.

4. Statistiskās informācijas sagatavošana jauno Eiropas Savienības iniciatīvu veidošanai.

Makroekonomiskās politikas īstenošanai sagatavota statistiskā informācija (t.sk. par makroekonomisko situāciju valstī) lēmumu pieņemšanai Saeimā, valsts un pašvaldību institūcijās, kā arī informācijas sniegšana uzņēmējiem un sabiedrībai. Datu

Statistikas dimensijas

lietotāji tiek informēti par tautsaimniecības attīstības tendencēm. Lai iegūtu iespēju salīdzināt IKP un tā rādītāju apjoma izmaiņas pret jebkuru laikrindas gadu, 2013. gadā tika mainīts IKP aprēķinos izmantotais bāzes gads: ja iepriekš dati bija pieejami 2000. gada salīdzināmajās cenās, tad šobrīd tie ir pārrēķināti 2010. gada cenās. Bāzes gads ir gads, kura cenās tiek pārrēķināta IKP un tā rādītāju laikrinda. Jaunā laikrinda ļauj labāk analizēt ekonomikā notiekošos procesus, jo salīdzināmā perioda tuvums bāzes gadam samazina strukturālo izmaiņu ietekmi uz kopsummām. Ņemot vērā, ka datu lietotājiem aktuālāki ir IKP dati tieši par pēdējiem gadiem, turpmāk atsauces gads tiks mainīts ik pēc pieciem gadiem.

Par regulāru praksi ir kļuvusi piedāvājuma un izlietojuma tabulu izstrāde faktiskajās cenās. Tika sagatavotas piedāvājuma un izlietojuma tabulas par 2010. gadu; tās sniedz lietotājiem informāciju par ražošanas izmaksu struktūru un valstī saražoto preču un pakalpojumu plūsmām.

Eiropas institūcijās un Latvijā visaugstākā prioritāte piešķirta metodoloģijas attīstībai un valdības finanšu statistikas kvalitātei. *Eurostat* regulāri pievēršas metodoloģijas uzlabojumiem, organizē situāciju izpēti un noskaidro dalībvalstu viedokļus, un aktīvi iesaista arī CSP makroekonomiskās statistikas speciālistus.

Pērn pilnveidota ārējās tirdzniecības statistikas datu apkopošana, apvienojot no VID saņemtos datus par tirdzniecību ar ārpuskopienas valstīm ar CSP *Intrastat* apsekojumus iegūto informāciju par izvedumu un ievadumu no ES dalībvalstīm, šādā veidā ik mēnesi apstrādājot datus par vidēji 6,4 tūkstošiem respondentu.

Vairākus gadus ES institūcijās ilgušās spraiģās diskusijas par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmas metodoloģijas principiem un statistisko datu saturu, apjomu un termiņiem, kādos tie būs jāsniedz, sākot ar 2014. gada septembri, pērn noslēdzās ar 2013. gada 21. maijā pieņemto Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 549/2013 par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (EKS 2010). Vienlaikus ar EKS 2010 spēkā stāsies arī jaunas prasības nacionālo kontu datu nosūtīšanai, tāpēc 2013. gadā uzsākta jaunā Statistikas datu un metadatu apmaiņas standarta testēšana.

Paralēli notika gan gatavošanās jaunās EKS 2010 ieviešanai, gan arī tika turpināts darbs, lai pilnveidotu nacionālo kontu aprēķinos izmantoto metodoloģiju un panāktu, ka IKP aprēķini pilnībā atbilst starptautiski atzītās metodoloģijas prasībām. 2013. gadā izvērtēta EKS 2010 izmaiņu ietekme uz statistikas rādītājiem un arī uz vispārējās valdības sektora rādītājiem, un sniegti ierosinājumi budžeta klasifikāciju izmaiņām.

CSP un Latvijas Bankas ekspertu darba grupa pabeigusi harmonizētas statistikas datu revīzijas politikas izstrādi.

Sociālajā statistikā attīstīti indikatori, lai pilnīgāk uztvertu sabiedrībā notiekošās

Lai uzlabotu datu kvalitāti un uzņēmumu izpratni par apsekojumus pieprasīto datu metodoloģiju, uzņēmumu pārskatu vērtēšanas darba grupa izskatījusi iesniegtos uzlabojumus **17 veidlapām**

Vispārējās valdības budžeta deficīts 2013. gada beigās samazinājās līdz **1,0 %** no IKP un veidoja **223,8 milj. euro**

Vispārējās valdības sektora parāds 2013. gada beigās – **8 873,3 milj. euro** jeb **38,1 %** no IKP

Statistikas dimensijas

Intervētāji gada laikā aptaujājuši
61,8 tūkst. Latvijas iedzīvotāju un
36,4 tūkst. mājsaimniecību

Darbaspēka apsekojuma laikā apsekoti
15,9 tūkst. mājsaimniecību un intervēti
26,4 tūkst. personu, savukārt
Mājsaimniecību budžeta apsekojumā
dati iegūti no 3 932 mājsaimniecībām

parādības un procesus. Sociālās statistikas jomā paveikto un aktualitātes pērn vērtēja *Eurostat* Sociālās statistikas direktorāta vadītājs Eduardo Barredo Kapelo. Viņš iepazīs arī ar jauno, CSP speciālistu izstrādāto iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģiju, kas balstās uz statistisko klasifikāciju. Lai aprēķiniem nepieciešamie administratīvie dati būtu atrodami vienuviet un būtu ērti pieejami datu lietotājiem, sāka Sociālās statistikas datu noliktavas izstrāde, ar kuras izveides gaitu iepazīs *Eurostat* pārstāvji un sniedza savu atzinumu.

Tika apspriesta arī 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātu publicēšana. 2013. gada jūnijā CSP publicēja datus par mājokļiem, bet augustā – par mājsaimniecībām un ģimenēm. Papildus tika sagatavota informācija par nodarbināto iedzīvotāju profesijām un nozarēm, kurās tie strādā, pēc dzimuma un vecuma, izglītības līmeņa un dzīvesvietas (pašvaldības), kā arī pirmo reizi tika sagatavoti detalizēti dati par Rīgas apkaimēm, raksturojot tajās dzīvojošo iedzīvotāju demogrāfisko struktūru, tautību, valodu lietošanu, mājokļa apstākļus.

Notiek gatavošanās nākamajai, 2021. gada tautas skaitīšanai. 2013. gadā Ministru kabinets pēc informatīvā ziņojuma „Par nākamās, 2021. gada tautas skaitīšanas sagatavošanas pilnveidošanu” izskatīšanas noteica, ka tautas skaitīšanu jāveic, izmantojot administratīvos datu avotus, kā arī regulārajos CSP veicamos apsekojumos iegūto informāciju. CSP izstrādājusi jaunu iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodi, lai iegūtu detalizētu informāciju par iedzīvotāju skaitu valstī. Lai noteiktu tās precizitāti un novērtētu administratīvo datu avotu informāciju, ir jāveic mikro tautas skaitīšana.

Pabeigts izpētes darbs par iespēju samazināt respondentu noslodzi plānotajam Darba samaksas struktūras apsekojumam par 2014. gadu, kas saskaņā ar Eiropas Padomes (EK) Regulu Nr. 530/1999 notiek reizi četros gados, galvenā vērtība veltīta komersantu un iestāžu vietējo vienību un darbinieku izlases veidošanas principu optimizēšanai un iespējamo administratīvo datu izmantošanai.

CSP sadarbībā ar citām institūcijām pievērsusies arī pašvaldību administratīvajai noslodzei, meklējot veidus, kā samazināt iesniedzamo pārskatu skaitu un īstenot Ministru kabineta uzdevumu CSP – līdz 2014. gada 1. oktobrim sagatavot grozījumus Valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugu apstiprināšanas noteikumos un panākt, ka turpmāk ar veidlapu Nr. 2-darbs tiek apkopota informācija par pašvaldību izdevumiem atlīdzībai.

Lai pilnīgāk sagatavotos jaunās ISCED 2011 klasifikācijas ieviešanai Darbaspēka apsekojumā, izstrādāta anketa un veikts izmēģinājuma apsekojums. Atbilstoši jaunajai klasifikācijai noteikti jautājumi par izglītību visiem mājsaimniecību apsekojumiem sociālajā statistikā. Tiek pētītas iespējas izmantot administratīvos datus (VID un NVA datubāzes).

Paplašināta administratīvo reģistru izmantošana EU-SILC 2013. gada apsekojumā –

Statistikas dimensijas

mājsaimniecībām, kuras apsekojumā piedalās pirmo reizi, priekšdedrukā ir pievienoti vairāki rādītāji, kuri raksturo mājokļa apstākļus. Īstenota sadarbība, lai arī nākamajos EU-SILC apsekojumos varētu izmantot pašvaldību datus par izmaksājamiem pašvaldību sociālajiem pabalstiem.

Veicot ikgadējo EU-SILC apsekojumu, veidlapai izstrādāts un pievienots jauns pielikums – modulis „Materiālā nenodrošinātība un labsajūta”. Šī moduļa mērķis ir saņemt papildu informāciju par iedzīvotāju materiālo nenodrošinātību, kā arī iegūt datus par iedzīvotāju vispārējo dzīves pieredzi, iedzīvotāju emocionālo veselību, iedzīvotāju apmierinātību ar dažādiem viņu dzīvi ietekmējošiem faktoriem.

Veikta statistisko datu par brīvajām darbvietām izmēģinājuma sezonālā izlīdzināšana, izstrādāta rezultātu salīdzinošā analīze un rekomendācijas piemērotākās metodes (tiešās vai netiešās) izvēlei, lai pilnībā sagatavotos Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 453/2008 prasību izpildei no 2014. gada sākuma.

Pirmo reizi CSP ikgadējos kvalitātes ziņojumus par īstermiņa statistikas nodarbinātības, kā arī brīvo darbvietu rādītāju iegūšanas, aprēķina un kvalitātes novērtēšanas metodēm sagatavoja NRME vidē, kas nodrošina vienotu standartizētu metodoloģisko informāciju par visu ES valstu sniegtajiem datiem.

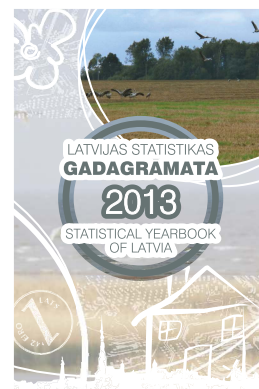
CSP četru lielo nozaru grupu visu nodarbinātības rādītāju nosūtīšanu *Eurostat* īstenoja, pārejot uz indeksu formu un sākot otra rādītāja – darba samaksas – sezonālo izlīdzināšanu, kā to nosaka īstermiņa statistikas regula.

Cenu statistikā pērn atbilstoši plānotajam aprēķināts un publicēts īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indekss, patēriņa cenu indekss, ražotāju cenu indekss rūpniecībā, kā arī būvniecības izmaksu, biznesa pakalpojumu cenu un importa un eksporta vienības vērtības indekss, optimizējot dažādu datu avotu izmantošanu. Visiem aprēķināmajiem indeksiem aktualizēta struktūra un atjaunotas apsekojumu izlases. Patēriņa cenu veidošanās mehānisma izpētei Latvijas Bankas speciālistiem CSP sagatavoja un iesniedza mikrodatu masīvu. Pārskata gadā pabeigts darbs pie 2014. gada patēriņa cenu indeksa groza aktualizācijas.

Lai nodrošinātu eirozonas valstīm izvīzītās īstermiņa statistikas prasības, importa vienības vērtības indekss 2013. gadā pārrēķināts pēc Preču statistiskās klasifikācijas pēc saimniecības nozarēm (CPA 2008). Rūpniecības ražotāju cenu un importa cenu reģistrācijā respondentiem pirmo reizi bija jānorāda valstspiederība, lai nodrošinātu cenu indeksu aprēķinu atsevišķi par produktu un pakalpojumu izvedumu vai ievadumu no eirozonas valstīm, ne-eirozonas valstīm un pārējo pasauli.

Eurostat speciālisti 2013. gada sākumā veica CSP aprēķinātā SPCI atbilstības novērtējumu, lai Latvijā pāreja uz *euro* notiktu atbilstoši ES nosacījumiem. *Eurostat* slēdziens ietverts ECB 2013. gada jūnija Konverģences ziņojumā, kas apstiprina CSP aprēķinātās SPCI metodoloģijas salīdzināmību, precizitāti un ticamību.

Plānojot 2014. gada mēneša un ceturkšņa apsekojumus par apgrozījumu, pateicoties administratīvā sloga samazināšanai un VID datiem, būs iespējams apsekojamo uzņēmumu lokā neiekļaut **16,4 tūkstošus (24%)** uzņēmumu

Statistikas dimensijas

precizitāti un ticamību. Šis CSP speciālistu darba novērtējums ir īpaši nozīmīgs saistībā ar valsts pāreju uz *euro*.

Cenu statistiķi regulāri katru mēnesi apsekoja ap 2,3 tūkst. tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietu un apkopoja ap 20 tūkst. cenu. Ražotāju cenu indeksam rūpniecībā 2013. gadā izlasē tika iekļauti ap 700 uzņēmumu, ik mēnesi iegūstot ap 3 300 cenu, savukārt BPCI vajadzībām uzsākti eksperimentālie aprēķini jaunām nozarēm, tāpēc BPCI izlase pieaugusi līdz aptuveni 4 000 uzņēmumu. Tas bija iespējams, darba samaksas statistikas vajadzībām atkārtoti izmantojot jau savāktos un apkopotos datus par vienas stundas darbaspēka izmaksām.

Uzņēmumu statistikā īstenoti plānotie pasākumi un īpaša vērība pievērsta statistisko datu iegūšanas procesa pilnveidošanai ar mērķi paaugstināt saņemtas informācijas kvalitāti un samazināt valsts statistisko pārskatu administratīvo slogu, izmantojot valsts nozīmes reģistros esošos datus un tādējādi izslēdzot atkārtotas informācijas pieprasīšanu.

Statistikās informācijas apstrādē galvenā uzmanība pievērsta iekšējo un ārējo informācijas avotu un tehnoloģiju izmantošanas iespēju pilnveidei, lai nodrošinātu precīzu, savlaicīgu un salīdzināmu datu pieejamību uzņēmējdarbības statistikā. Veikta Statistikas uzņēmumu reģistra datu kvalitātes izvērtēšana – ja līdz šim reģistrs pārsvarā izmantoja tikai gada kompleksajos pārskatos esošo un darba statistikas informāciju, tad, mainoties reģistra uzturēšanas prasībām, secināts, ka savlaicīgas, precīzas un saskaņotas informācijas nodrošināšanai ir jāizvērtē arī citi CSP iesniegtie pārskati, kuri ir attiecināmi uz NACE un uzņēmuma aktivitātes izvērtēšanu. Tas ļauj pilnveidot Statistikas uzņēmumu reģistra datu apstrādes procesu un sasniegt galveno mērķi – nodrošināt ārējo datu avotu sniegtās informācijas apstrādes savlaicīgumu un precizitāti, kā arī paaugstināt statistiskās informācijas kvalitāti un samazināt valsts statistikas pārskatu iesniedzēju administratīvo noslodzi.

Atbilstoši VSIP paredzētajiem uzdevumiem nodrošināta statistiskās informācijas apkopošana, apstrāde un analīze, kas iegūta, veicot statistiskos apsekojumus, kā arī izmantojot valsts reģistros un citās informācijas sistēmās esošos datus. Pērn izstrādāta un tiek lietota darbā *NACE kodu maiņas kārtība CSP*.

Lauksaimniecības statistikā apkopoti dati par augkopību un lopkopību: lauksaimniecības kultūru sējumu platībām, kopražu un vidējo ražību, mēslojuma pielietošanu lauksaimniecības kultūrām, lauksaimniecības dzīvnieku skaitu un lopkopības produkcijas ražošanu. Lauksaimniecības statistikas jomā pērn pirms lauku saimniecību 2013. gada apsekojumus iekļauto saimniecību atlases veikta Statistiskā lauku saimniecību reģistra informācijas atjaunošana, izmantojot telefonintervijas un administratīvo datu avotu (LDC Mājdzīvnieku reģistrs un LAD Integrētās administrēšanas un kontroles sistēma) informāciju, ko, savukārt, izmanto lauku saimniecību ekonomiskā lieluma pārrēķinam.

Organizēti **kursi veidlapu vadītājiem** par Statistikas uzņēmumu reģistra pielietošanu ikdienas darbā un uzņēmumu atlasī apsekojumiem

Statistikas dimensijas

Apkopoti rezultāti apsekojumam par pesticīdu lietošanu graudaugu kultūrām un rapsim 2012. gada ražai, veikta analīze un izstrādāts kvalitātes ziņojums par statistikas datiem par pesticīdu tirdzniecību 2011. gadā.

Pārskata periodā speciālisti arī analizēja un apkopoja rezultātus 2012. gadā veiktajam lauku saimniecību apsekojumam par ābeļu stādījumiem. Gala rezultāti ir nosūtīti *Eurostat*, un ir sagatavots kvalitātes ziņojums.

2013. gadā attīstīta lauku saimniecību augkopības un lopkopības apsekojuma metodoloģija: augkopības apsekojuma saimniecību izlasei izmantota saimniecības augkopības produkcijas standarta izlaide, bet lopkopības apsekojumam – lopkopības produkcijas standarta izlaide. Katram apsekojumam tika samazināts izlases apjoms no 4 tūkst. līdz 2,5 tūkst. lauku saimniecību.

Transporta un tūrisma statistikas jomā turpinājās kravas autotransporta apsekojums ar 5,2 tūkst. respondentu, robežu šķērsojušo personu apsekojums ar 21,2 tūkst. respondentu un iedzīvotāju aptauja par atpūtas un darījumu braucieniem ar 12,0 tūkst. respondentu (mājsaimniecību). Transporta statistikas dati par reģioniem pirmo reizi uz *Eurostat* nosūtīti, izmantojot jaunu lietojumprogrammu *eDAMIS* sistēmā, kas nodrošina augstu nosūtāmo datu drošību.

Apsekojumā par kravu pārvadājumiem ar autotransportu izstrādāta metode un uzsākta ceturkšņa rezultātu iepriekšējā prognozēšana, iegūstot datus par darbības rezultātiem vienu mēnesi agrāk nekā gala rezultātus. Prognožu un gala rezultātu salīdzināšana atklāja, ka nobīdes ir nebūtiskas un šo metodi var izmantot nākotnē.

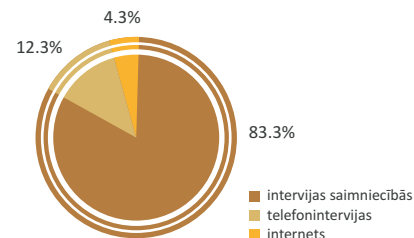
KVALITĀTE STATISTIKĀ UN MATEMĀTISKAIS NODROŠINĀJUMS

Pērn CSP pilnveidoja statistikas metodoloģiju, īstenoja matemātiskās modelēšanas un prognozēšanas uzdevumus, pilnveidoja izlases apsekojumu metodoloģijas ar mērķi uzlabot statistikas precizitāti.

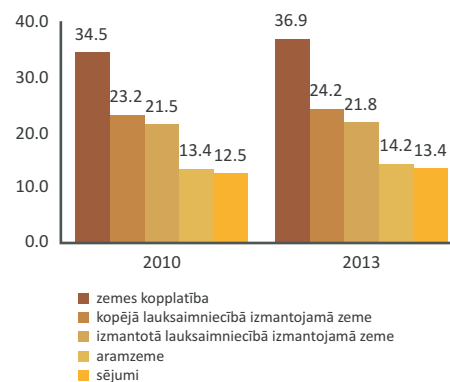
Lai pastāvīgi nodrošinātu CSP sniegtās statistiskās informācijas augstu kvalitāti un tās sagatavošanas procesu efektivitāti, CSP 2013. gadā turpināja izstrādāt kvalitātes vadības sistēmu pamatdarbības procesiem un īstenoja tās ieviešanas aktivitātes. CSP kvalitātes vadības sistēma izstrādāta atbilstoši standartam EN ISO 9001:2008, Eiropas Statistikas prakses kodeksam un citiem starptautiskajiem ieteikumiem par statistikas sagatavošanu un kvalitātes vadību. CSP noteica arī vispārējos nodomus un virzību kvalitātes nodrošināšanā un apstiprināja kvalitātes politiku un mērķus.

Lai nodrošinātu pilnvērtīgu kvalitātes vadības sistēmas darbību, veikta CSP darbinieku teorētiska un praktiska apmācība par sistēmas uzturēšanas un pilnveidošanas kārtību, iekšējo kvalitātes auditu īstenošanu, kā arī par iestādes kvalitātes vadības procesiem. Kopumā tika apmācīti 470 darbinieki.

2013. gada lauku saimniecību struktūras apsekojuma datu ieguves metodes, %

Lauku saimniecību vidējais lielums, ha

Pirmā CSP iekšējā kvalitātes audita ietvaros 2013. gadā auditēti **107** procesi un **88** nodarbinātie

Statistikas dimensijas

2013. gadā CSP sāka iekšējo kvalitātes auditu statistikas sagatavošanā iesaistītajās struktūrvienībās, lai noteiktu kvalitātes vadības sistēmas procesu atbilstību noteiktajām prasībām un to efektivitāti.

CSP speciālisti aktīvi iesaistījušies ESS kvalitātes nodrošināšanas ietvara pilnveidošanā, piedaloties Eiropas Statistikas prakses kodeksa detalizētās ekspertīzes metodoloģijas izstrādes *Eurostat* darba grupas sanāksmēs. Darba grupa izstrādāja visu nepieciešamo metodoloģiju, lai veiktu detalizēto ekspertīzi dalībvalstīs ar nolūku noteikt atbilstību Eiropas Statistikas prakses kodeksam tajās institūcijās, kuras sagatavo oficiālo Eiropas statistisko informāciju.

Eiropas statistikas prakses kodeksa pamatprincipi nosaka, ka ar datu sniegšanu saistītajai slodzei ir jābūt samērojamai ar lietotāju vajadzībām un respondentu slodze nedrīkst būt pārmērīga. CSP darbības vidi un spējas arvien vairāk ietekmē pieaugošās prasības rādītāju iegūšanā, kas tieši saistītas ar respondentu noslodzes un datu lietotāju vajadzību sabalansēšanu, kā arī ar valsts statistikas lietotāju vajadzībām un prasībām. Lai samazinātu respondentu noslodzi, arvien plašāk tiek izmantota informācija no valsts administratīvajiem reģistriem, datubāzēm un informācijas sistēmām. Sadarbībā ar citām valsts institūcijām CSP koordinē informācijas plūsmu un saskaņo datu iesniegšanas termiņus, precīzē un papildina metodoloģiskos skaidrojumus, nodrošina iesniedzamo datu kvalitāti, kā arī kontrolē un analizē iesniedzamos datus, lai iegūtu iespējami pilnīgu un kvalitatīvu administratīvo datu avotu informāciju. Izstrādāts analītisks ziņojums par administratīvo datu izmantošanas iespējām un respondentu noslodzes samazināšanu, noteikti riska faktori un risināmās problēmas.

Matemātiskā nodrošinājuma jomā turpinājās esošo statistikas ražošanas metožu pilnveide un tika izstrādātas **jaunas** metodes gan pilnu, gan izlases veida apsekojumu veikšanai, gan laikrindu analīzei. Tika pētītas iespējas arvien plašāk izmantot pieejamos administratīvos datu avotus gan tiešo, gan netiešo novērtējumu metožu izstrādē.

Visnozīmīgākais pētnieciskais darbs bija jaunas iedzīvotāju statistikas metodes izstrāde. 2013. gada sākumā izstrādātā metodoloģija balstās uz statistisko klasifikāciju. Statistiskās klasifikācijas mērķis ir sadalīt Latvijā reģistrētos iedzīvotājus divās klasēs (grupās) – faktiski dzīvo Latvijā (Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji) vai faktiski dzīvo ārzemēs. Statistiskās klasifikācijas modelis ir izveidots, izmantojot loģistiskās regresijas analīzi. Modelī tiek izmantoti 9 administratīvie datu avoti un 2011. gada tautas skaitīšanas informācija.

CSP Matemātiskā nodrošinājuma daļas vadītāja vietnieks **Mārtiņš Liberts** sniedz priekšlasījumu Latvijas Statistiķu asociācijas biedriem par jauniem iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodoloģijā

STARPTAUTISKAIS STATISTIKAS GADS

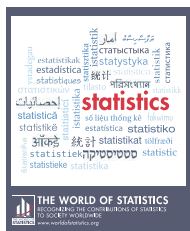
STARPTAUTISKAIS STATISTIKAS GADS

STARPTAUTISKAIS STATISTIKAS GADS

2013. gads tika pasludināts par **Starptautisko statistikas gadu**. Tas bija pirmais Starptautiskais statistikas gads, kas organizēts pasaules mērogā. Starptautiskā statistikas gada aktivitātēs bija iesaistījušās ap 1 810 organizācijas visā pasaulē, lai plašai sabiedrībai izskaidrotu un popularizētu statistikas aizvien pieaugošo lomu mūsdienu globalizētajā pasaulē. Kāpēc statistika guvusi tādu ievēriību un kāpēc tieši mūsdienās ir pieaugusi tās nozīme? Kas ir statistika? No vienas puses, tā ir sausa teorija, kura reti kādu spēj aizraut. Būtībā tā ir arī sociālo zinātņu nozare, kas pēta parādības un procesus sabiedrībā, pārmaiņas un savstarpējās sakarības, atklāj un izzina ar tām saistītās likumsakarības. Statistika ļauj piekļūt apkopotiem datiem, izdarīt no tiem secinājumus, mazināt neskaidrību par sabiedrībā un tautsaimniecības nozarēs notiekošo, modelēt dažādus procesus un tādējādi ne vien noskaidrot situāciju, bet arī to ietekmēt, īstenojot atbilstošas politikas gan valsts un pašvaldību, gan arī uzņēmumu līmenī. Ir pieaugusi savlaicīgas un kvalitatīvas statistikas loma politisku lēmumu pieņemšanā. Starptautiskā statistikas gada ietvaros tika izskaidrots, kāpēc statistika ir svarīga katram sabiedrības loceklim: tā sniedz gan informāciju par katram sabiedrības loceklim viegli saprotamiem un interesējošiem procesiem, gan iespēju piekļūt datubāzēm internetā un pašiem modelēt nepieciešamos datu kopumus.

Starptautiskā statistikas gada aktivitātēs piedalījās gan profesionālas statistikas institūcijas, gan augstskolas un citas mācību iestādes, valsts iestādes un uzņēmēj sabiedrības, pētnieciskās organizācijas un asociācijas, to vidū arī Centrālā statistikas pārvalde un Latvijas Statistiķu asociācija.

EIROPAS PILSONŲ GADS

EIROPAS PILSONU GADS

EIROPAS PILSONU GADS

Līguma par Eiropas Savienības darbību **20. pants** (bijušais Eiropas Kopienas Līguma 17. pants):

„1. Ar šo ir izveidota **Savienības pilsonība**. Ikviens persona, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis. Savienības pilsonība papildina, nevis aizstāj valsts pilsonību.

2. Savienības pilsoņiem ir ar Līgumiem piešķirtās tiesības un ar tiem uzliktie pienākumi. Tiem, cita starpā, ir:

a) *tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā;*

b) *tiesības balsot un tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās un dzīvesvietas dalībvalsts pašvaldību vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem, kā attiecīgās valsts pilsoņiem;*

c) *tiesības tās trešās valsts teritorijā, kurā nav pārstāvēta dalībvalsts, kuras pilsoņi viņi ir, uz jebkuras dalībvalsts diplomātisko un konsulāro iestāžu aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts pilsoņiem;*

d) *tiesības iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentā, rakstīt Eiropas ombudam un Savienības iestādēm un padomdevējām struktūrām jebkurā no Līgumu valodām un saņemt atbildi tajā pašā valodā.*

Šīs tiesības īsteno saskaņā ar nosacījumiem un ierobežojumiem, ko nosaka Līgumos un ar to īstenošanai paredzētajiem pasākumiem.”

Eiropas Parlaments ir pasludinājis 2013. gadu par **Eiropas Pilsoņu gadu**, lai sabiedrību pastiprināti informētu par tiesībām, ko sniedz ES pilsoņa statuss. Šīs iniciatīvas galvenais mērķis ir padziļināt ES pilsoņu izpratni par Savienību, kā arī iesaistīt sabiedrību diskusijās par ES nākotni.

Ir pagājuši divdesmit gadu kopš Māstrihtas līguma, ar ko tika ieviesta ES pilsonība. Visiem eiropiešiem tas nozīmē brīvas pārvietošanās iespējas ES, tiesības uz darbu ES teritorijā, tiesības izmantot citu ES valstu konsulāro palīdzību. ES pilsonim ir tiesības vērsties ES oficiālajās institūcijās, izmantot Eiropas ombuda palīdzību cilvēktiesību jautājumos, kā arī saņemt palīdzību savas valsts teritorijā no ES iestādēm.

Eiropas Pilsoņu gads mums atgādina, cik svarīgi ir zināt savas tiesības un spēt pareizi tās izmantot.

ES pilsonībai lemts kļūt par dalībvalstu pilsoņu pamatstatusu, līguma ietvaros ļaujot pilsoņiem līdzīgās situācijās pilnā mērā izmantot savas likumīgās tiesības neatkarīgi no viņu nacionālās piederības. Tomēr ES pilsonības iespējas vēl ne tuvu nav izsmeltas. Tā ir jāpastiprina, nevis jāvājina. Tikai pastāvīgu pūļu rezultātā varam cerēt, ka stiprināsīm mūsu sabiedrības vērtības un tiesības, kas caurvij visu Eiropas Savienību.

Pilsonības aizsākumi meklējami jau Senajā Grieķijā, kur polisu iedzīvotāji to uzskatīja par savas brīvības garantu.

Mūsdienās pilsonības jēdziens ir attīstījies tik tālu, ka to ir teju neiespējami nodalīt no ikdienas dzīves. Pilsonība ietver ne vien piederību noteiktai valstij un sabiedrībai, bet arī sabiedrības ētikas un uzvedības normas un izpratni par pieņemamo, pareizo un nepareizo.

Eiropas Pilsoņu gads ir daļa no plašāka pasākumu kopuma, kura mērķis ir stiprināt mūsu eiropisko identitāti un likt mums apzināties, ka mēs dzīvojam vienā no visplašākajām demokrātiskajām sabiedrībām, pasaules lielākajā ekonomikā, mierā un labklājībā, kas pietrūkst daudzviet citur pasaulē. Eiropas Pilsoņu gads padziļina mūsu izpratni par eiropiešu kopīgo likteni un mūsu atbildību par kontinenta nākotni. 2014. gadā būs iespēja vēlēt nākamo parlamentu, kas ir vienīgā **Eiropas pilsoņu** tieši vēlēta institūcija.

CSP organizēja **Eiropas dienai** veltītu pasākumu ar devīzi „Eiropas pilsoņu gads”. Pasākuma laikā Kultūras un Finanšu ministrijas pārstāvji prezentēja Eiropas pilsoņu gada **notikumu** programmu, kā arī informēja par *euro* ieviešanas gaitu Latvijā un diskutēja ar CSP darbiniekiem par Eiropas pilsoņa tiesībām un pienākumiem.

PROJEKTI

www.cros-portal.eu

Pirmā grantu projekta ieviešanu 2003. gadā vadīja Uzņēmumu statistikas departamenta direktora vietniece

Dzintra Bērziņa

**AR PROJEKTA GALVENAJIEM
REZULTĀTIEM IESPĒJAMS IEPAŽĪTIES
EUROSTAT MĀJASLAPĀ:**

publikācija –

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NP-06-026/EN/KS-NP-06-026-EN.PDF

datubāze –

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/special_sbs_topics/demand_services

EIROPAS SAVIENĪBAS INICIATĪVU VEIDOŠANAS PROGRAMMA – 10 GADI AR CSP

Pēdējo desmit gadu laikā ESS ieguldīts liels darbs, lai apmierinātu aizvien pieaugošās prasības pēc jaunas un kvalitatīvas statistiskās informācijas par ekonomikas, sociālajām un vides norisēm un atbalstītu esošos un nākotnes politiku virzienus. Būtiski ir palielinājusies tādu statistikas datu nozīme, kas tiek izmantoti, lai analizētu Eiropas ekonomikas pārvaldību. Vairāk nekā jebkad agrāk savlaicīgas, precīzas un salīdzināmas statistikas pieejamība ir nepieciešams priekšnosacījums, lai īstenotu ES un dalībvalstu, tostarp Latvijas, politiku. Arī CSP, lai sekmīgi darbotos dinamiskajā ESS vidē, nepieciešams regulāri pilnveidot savu darbu un datu apstrādes risinājumus atbilstoši kopējās sistēmas prasībām. Šādu jauno iniciatīvu darbības tiek finansētas saskaņā ar noslēgtajiem Eiropas Komisijas dotāciju līgumiem.

Kopš 2003. gada – jau **10 gadus** – CSP īsteno grantu shēmas finansējuma projektus, kuru mērķis ir veicināt statistikas **attīstību**. Projekti tiek īstenoti visās statistikas nozarēs – tiek gatavoti jauni statistiskie dati un veidotas datubāzes, un uzlabotas metodoloģijas un datu kvalitāte. Projektu definētie mērķi kopumā tiek sasniegti. Pēdējos gados gan projektu skaits, gan apjoms bija mainīgs. Sakarā ar ES līdzfinansējuma daļas minimālā apjoma palielināšanu līdz 50 000 *euro* 2011. gadā, īstenoto projektu gada apjoms samazinājās, jo, salīdzinot vienādu ieguldītā darba apjomu projekta īstenošanā Latvijā un citās ES dalībvalstīs, CSP zemā atalgojuma dēļ nespēja sasniegt projekta piedāvājumā noteikto minimālo sliekšni. Tomēr, sākot ar 2012. gadu, atbilstoši granta projektu ieviešanas vadlīnijām *Eurostat* noteicis ES daļas līguma minimālo apjomu 25 000 *euro* apmērā, kas dod iespēju projektu pieteikumos sasniegt ES noteikto minimālo apjomu un palielināt pieteikumu skaitu. Ik gadu iestādē aktīvi ir vairāk nekā 40 **projektu**. CSP veiksmīgi ievieš arī *ESSnet* pētniecības projektus kuru mērķis ir statistiskās metodoloģijas uzlabošana vai izstrāde, un projektu sasniegtais rezultāts (piemēram, veidlapas, metodoloģijas) ir pieejams un saistošs visām ESS dalībvalstīm. CSP turpinās piedalīties projektos, jo tas ļauj piesaistīt ievērojamu papildu finansējumu ES regulās noteikto prasību ieviešanai, gūt starptautisku pieredzi, popularizēt Latvijas statistikas sasniegumus un veicināt ESS attīstību. Desmit gadu laikā valsts ir īstenojusi 184 iniciatīvas projektus 7,7 milj. *euro* vērtībā.

Vairāki CSP speciālisti ieguvuši vērā ņemamu pieredzi grantu projektu vadīšanā un ieviešanā. Piemēram, Uzņēmumu statistikas departamenta Tirdzniecības un pakalpojumu statistikas daļas vecākā referente **Natalja Kaļiņina** vadījusi un nodrošinājusi **10** projektu ieviešanu, Cenu statistikas departamenta direktore **Inga Kunstvere** īstenojusi **9** projektus, bet Lauksaimniecības un vides statistikas departamenta Vides un enerģētikas statistikas daļas vecākā referente **Andra Lazdiņa** – **8** projektus.

Pirmo projektu 2003. gadā vadīja Uzņēmumu statistikas departamenta direktora vietniece **Dzintra Bērziņa**. Darbs projektā par pakalpojumu pieprasījumu („*Demand for Services*”) ilga divus gadus. Projekta mērķis bija noskaidrot pakalpojumu nozīmi –

Projekti

uzzināt, cik daudz uzņēmējdarbībā tiek izmantoti citu uzņēmumu piedāvātie pakalpojumi un cik darbu tiek veikti pašu spēkiem. Projekta ietvaros tika analizēta CSP pieejamā informācija par pirktu pakalpojumu apjomu, kas tika iegūta dažādos jau esošajos apsekojumos, kā arī tika iegūti dati par pakalpojumu izmantošanu uzņēmumos. Apsekojums aptvēra dažādu nozaru uzņēmumus. Granta līgums noteica, ka projekta ieviešanas laikā ir jāizstrādā veidlapa pēc vienotas darba grupā veidotas metodoloģijas un tā ir jāizmēģina, jāsavāc datus, jāapkopo rezultātus tehniskā formāta tabulās un jānosūta *Eurostat*. Dz. Bērziņa atceras, ka tolaik vēl nebija izstrādātas vadlīnijas un ieteikumi par projektu ieviešanu, tāpēc tā bija jauna pieredze un izaicinājums, tomēr CSP darbu šajā projektā *Eurostat* novērtēja atzinīgi. Sasniegtie rezultāti iekļauti kopējā noslēguma ziņojumā par projektu.

Projektu vadītāja **Natalja Kaļiņina** koordinē darbu grantu projektos, organizējot apsekojumus par IKT lietošanu. Apsekojumus veido, cieši sadarbojoties ar ES dalībvalstīm un OECD, kā arī tos pielāgo mainīgajām lietotāju un politikas veidotāju vajadzībām.

Sākot ar 2004. gadu, CSP ar ES finansiālu atbalstu katru gadu veic **apsekojumu par IKT lietošanu mājāsaimniecībās un iedzīvotāju vidū**. Apsekojuma mērķis ir nodrošināt datu lietotājus ar kvalitatīvu statistisko informāciju par datoru un interneta lietošanu. Iegūtie rezultāti rāda, ka kopš 2004. gada internetu lietojošo iedzīvotāju īpatsvars ir pieaudzis par 34,4 procentpunktiem, 2013. gadā sasniedzot 77,9% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 16 līdz 74 gadiem.

CSP mājaslapā tika publicēti projekta ieviešanas gaitā iegūtie detalizētie dati par IKT lietošanu iedzīvotāju vidū sadalījumā pēc iedzīvotāju vecuma grupām un dzimuma, pēc ekonomiskās aktivitātes (nodarbinātības) un iedzīvotāju iegūtā izglītības līmeņa un pa statistiskajiem reģioniem. Savukārt dati par mājāsaimniecībām ir sadalīti pēc mājāsaimniecību demogrāfiskā tipa, ienākumu līmeņa un pa statistiskajiem reģioniem.

Lai iegūtu papildu datus par informācijas sabiedrības attīstību, **katru gadu** IKT apsekojumiem pievienota īpaša sadaļa ar jautājumiem par mobilā interneta lietošanu uzņēmuma vajadzībām, sociālo mediju lietošanu, e-pārvaldes pakalpojumiem, IKT drošību, e-prasmēm, elektronisko un automātisko datu apmaiņu ar sistēmām ārpus uzņēmuma, radio frekvences identificēšanu un dažādu tehnoloģiju izmantošanu.

CSP ik gadu veic arī **apsekojumu par IKT lietošanu un e-komerciju uzņēmumos**. Šāds apsekojums pēc vienotas metodoloģijas tiek veikts visās ES dalībvalstīs. Apsekojuma mērķis ir nodrošināt datu lietotājus ar kvalitatīvu statistisko informāciju par datoru un interneta lietošanu uzņēmumos un e-komercijas attīstību.

CSP veiktajā apsekojumā par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošanu un e-komerciju uzņēmumos ar 10 un vairāk darbiniekiem par IKT attīstības galvenajiem

Central Statistics Office
An Phríomh-Oifig Staidrimh

Uzņēmumu statistikas departamenta Tirdzniecības un pakalpojumu statistikas daļas vecākā referente, projekta vadītāja **Natalja Kaļiņina** (no labās) un Matemātiskā nodrošinājuma daļas vecākā referente **Jeļena Voronova** veic neatbildētības analīzi apsekojumam par IKT lietošanu un e-komerciju uzņēmumos

INSTITUT NATIONAL
DE LA STATISTIQUE
ET DES ÉTUDES
ÉCONOMIQUES

Istituto Nazionale
di Statistica

Projekti

radītājiem uzskatāmi datoru un interneta lietošana, kā arī uzņēmumu interneta mājaslapa, jo citu IKT piedāvāto iespēju izmantošana dažādām uzņēmuma vajadzībām pamatā ir atkarīga tieši no šiem trīs faktoriem. Pirms 10 gadiem CSP IKT apsekojumā ietvēra finanšu nozares uzņēmumus, bet pašreiz tādas nepieciešamības vairs nav, jo mūsdienās internetu izmanto visas bankas.

Aizvien vairāk uzņēmumu izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību iestādēm. Kopš 2006. gada šādu uzņēmumu īpatsvars ir divkāršojies, tāpēc 2013. gada apsekojumos šim jautājumam ir pievērsta sevišķa uzmanība.

Vērtējot savu ilggadējo pieredzi, **N. Kaļiņina** uzsver, ka projektu ieviešanā CSP nodarbinātie iesaistās **labprāt**, jo tā ir iespēja paaugstināt kvalifikāciju, iegūt jaunas zināšanas un prasmes, analizēt un vērtēt kopsakarības, komunicēt ar ES valstu statistiķiem un IKT ekspertiem, piedalīties starptautiskajās darba grupās un izstrādāt jaunu metodoloģiju.

Cenu statistikas departamenta direktore **Inga Kunstvere** aizvadīto gadu laikā vadījusi 9 projektus par pamatinformācijas nodrošināšanu PPP. Programmā ietvertos statistiskos apsekojumus koordinē un vada *Eurostat*, OECD un Pasaules Banka (ANO uzdevumā).

CSP ieviešamo projektu mērķis ir nodrošināt *Eurostat* ar informāciju, kas nepieciešama pirktspējas paritāšu aprēķiniem. Pirktspējas paritātes izlīdzina cenu līmeņu atšķirību ietekmi un tādējādi ļauj veikt dalībvalstu iekšzemes kopprodukta apjomu telpiskos salīdzinājumus. Pirktspējas paritāšu aprēķinu rezultāti tiek pielietoti ES struktūrfondu piešķiršanā. **I. Kunstvere** atzīst, ka ir izveidota profesionāla komanda projekta ieviešanai, un uzsver pozitīvos ieguvumus, ko sniedz dalība projektos. Tā ir profesionāla pieredze, sadarbība, kontakti, iespēja dalīties ar savām zināšanām ar citu valstu kolēģiem.

Vecākās referentes **Andras Lazdiņš** vadībā īstenoti dažādi grantu projekti par vides statistiku un vides kontiem. Vides statistika un konti ietver sevī visdažādākās tēmas – gaisa emisiju kontus, atkritumu statistiku, vides nodokļus, materiālu plūsmas, mežu kontus, energoresursu plūsmu kontus, vides aizsardzības izdevumu kontus u.c. Tā kā projektu tēmas ir ļoti atšķirīgas, katrs nākamais projekts ir izaicinājums, jo katra tēma ir jāapgūst praktiski no nulles, jāiepazīstas ar visām *Eurostat* prasībām, sākot no definīcijām līdz aprēķinu metodoloģijai.

Vides konti ir salīdzinoši jauna statistikas joma, kura joprojām tiek attīstīta un

**Ar neatlaidīgu darbu var pārvarēt
visus šķēršļus**
(*Latīņu sakāmvārds*)

Cenu statistikas departamenta direktore **Inga Kunstvere** (no labās) un Patēriņa cenu indeksu daļas vadītāja **Natalja Dubkova** apspriež pamatinformācijas nodrošināšanu Pirktspējas paritāšu programmai un patēriņa cenu indeksa aprēķiniem

Projekti

paplašināta ar jaunām vides kontu tēmām, pastāvīgi pilnveidojot arī metodoloģiju. Bieži projektu ieviešanas laikā atklājās, ka *Eurostat* izstrādātās metodoloģijas rokasgrāmatas ir samērā teorētiskas – klasifikācijas un definīcijas ir detalizēti aprakstītas, bet metodes datu aprēķiniem ir ļoti vispārīgas, galvenokārt ir sniegti piemēri no citu valstu pieredzes. Tāpēc projektu ieviešanas laikā jāmeklē radoša pieeja, jāmēģina pielāgot citu valstu pieredzi Latvijas situācijai vai pat rast jaunas aprēķinu metodes.

A. Lazdiņa norāda, ka nozīmīgākie projekti bija par gaisa emisiju kontiem, vides nodokļiem un materiālu plūsmu kontiem. Tie īstenoti, lai sagatavotos Eiropas vides kontu regulas ieviešanai. 2013. gadā pirmo reizi tika nosūtīti dati *Eurostat* par 2008.–2011. gadu, un, pateicoties projektos iegūtajām zināšanām un prasmēm, visi aprēķini veikti laikus un labā kvalitātē.

2013. gada decembrī tika pabeigts darbs *ESSnet* projektā par uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikā izmantoto jēdzienu un metožu atbilstību. Projekts ilga trīs gadus, un CSP speciālisti strādāja divās no trim projekta komponentēm: 1. komponente – par statistikas vienību saskaņotību un 2. komponente – par mērķpopulācijām, izlases rāmjiem, atskaites periodiem, klasifikācijām un to pielietošanu. Projekta kopējais **mērķis** bija izvērtēt uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikā izmantoto definīciju un metožu atbilstību, kā arī izstrādāt priekšlikumus uzņēmējdarbības statistikas datu apkopošanas pilnveidei un salīdzināmības nodrošināšanai ES.

Dalība *ESSnet* projektā ir komandas darbs un izaicinājums darbiniekiem, kuri vēlas sekmēt savu profesionālo izaugsmi, pilnveidot komunikācijas un prezentācijas prasmes, iegūt pieredzi pasākumu organizēšanā un veicināt savas valsts atpazīstamību. Lai gan projekta īstenošanas gaitu ietekmēja gan konceptuālas izmaiņas, gan arī darbinieku maiņa ES darba grupas atzinīgi novērtēja Latvijas ieguldījumu. Visnozīmīgāko ieguldījumu projekta īstenošanā un jaunās metodoloģijas izstrādē snieguši Uzņēmējdarbības statistikas departamenta darbinieki: 1. komponentes ietvaros – **Sarmīte Prole**, **Svetlana Jesiļevska** un **Sandris Matīšiņš**, 2. komponentes ietvaros – **Elīna Markaine**, **Inga Malašenko** un **Madara Liepiņa**.

Projektu vadītāji apliecina, ka projektu mērķi un uzdevumi tiek veiksmīgi īstenoti un tiek sagatavota statistiskā informācija jauno ES iniciatīvu veidošanai.

Vidēji gadā CSP tiek īstenoti projekti 280–450 tūkst. latu apmērā, apgūstot budžeta programmas „**Statistiskās informācijas sagatavošana jauno Eiropas Savienības iniciatīvu veidošanai**” līdzekļus.

Pārskata gadā aktīvi bija 46 granta projekti, no jauna sākti 18 projekti, darbs pabeigts 17 projektos, bet par 12 īstenotajiem projektiem sagatavoti un nosūtīti *Eurostat* noslēguma ziņojumi. Programmā kopā apgūti līdzekļi 486,8 tūkst. latu apjomā.

Vides un enerģētikas statistikas daļas vecākā referente **Andra Lazdiņa** pozitīvi vērtē vadīto projektu ieviešanas gaitu un sasniegtos mērķus

Statistikas uzņēmumu reģistra daļas vadītāja **Sarmīte Prole** (no labās) un projektu īstenoņtāji – vecākie referenti **Sandris Matīšiņš** un **Madara Liepiņa** – analizē rezultātus apjomīgajam *ESSnet* projektam par uzņēmējdarbības un tirdzniecības statistikā izmantoto jēdzienu un metožu atbilstību

Projekti

2013. gada apjomīgākie projekti, ko ieviesa CSP:

ISCED 2011 ieviešana

Projekta mērķis – atbalstīt ES dalībvalstis tādas izglītības nacionālās klasifikācijas izveidošanā, kas atbilstu ISCED 2011 prasībām.

Lai pilnīgāk sagatavotos izglītības nacionālās klasifikācijas ieviešanai, izstrādāta anketa izmēģinājuma apsekojumam, kas tika veikts 2013. gada 3. ceturksnī. Atbilstoši jaunajai klasifikācijai noteikti jautājumi par izglītību visiem māsaimniecību apsekojumiem sociālajā statistikā. Tiek pētītas administratīvo datu (VID un NVA datubāzu) izmantošanas iespējas Darbaspēka apsekojumā.

Pamatinformācijas nodrošināšana pirktspējas paritātēm 2011.–2012. gadā

Projekta mērķis – nodrošināt Eurostat ar informāciju, kas nepieciešama pirktspējas paritāšu aprēķiniem. ES pirktspējas paritāšu aprēķinus pielieto ES struktūrfondu piešķiršanā, šo informāciju izmanto ES, kā arī citas starptautiskās organizācijas (SVF, Pasaules Banka, OECD). 2011.–2012. gadā projekta ietvaros CSP veica patēriņa preču cenu apsekojumus un pirmsapsekojumus, kapitālpreču cenu apsekojumus, mājokļu aģentūru apsekojumus, sagatavoja informāciju par mājokļu īri, algām un iekšzemes kopprodukta struktūru, kā arī atjaunoja datu aprakstus. Tā kā pirktspējas paritātes iegūst dalībvalstu informācijas daudzpusējo salīdzinājumu rezultātā, datu apstrādi veic Eurostat.

2013. gada lauku saimniecību struktūras apsekojums

Projekta mērķis – nodrošināt datu lietotājus ar kvalitatīvu un starptautiski salīdzināmu statistisko informāciju par lauku saimniecību struktūru, kas tiks izmantota, lai izvērtētu lauksaimniecības nozares attīstības tendences, kā arī plānotu un novērtētu lauksaimniecības politiku.

Lauku saimniecību struktūras apsekojums ir izlases veida apsekojums, kas tiek veikts vienu reizi trīs gados. Apsekojumā tika iegūta informācija par 30 tūkst. lauku saimniecību: par 25 tūkst. lauku saimniecību informāciju ieguva ar LLKIC intervētāju starpniecību, par 3,7 tūkst. – veicot telefonintervijas, un 1,3 tūkst. lauku saimniecības datus iesniedza elektroniski.

Lai samazinātu respondentu noslodzi lauku saimniecību struktūras apsekojuma datu nodrošināšanai, CSP izmantoja administratīvos datu avotus:

- par liellopu, aitu, kazu, zirgu, trušu un bišu saimju skaitu, kā arī bioloģiski audzētu dzīvnieku skaitu pa sugām – LDC Lauksaimniecības dzīvnieku reģistru;
- par bioloģiski audzēto lauksaimniecības kultūru sējumu platībām – LDC Bioloģiskās lauksaimniecības statistikas informācijas sistēmu;
- par lauku attīstības atbalsta pasākumiem pēdējo trīs gadu laikā – LAD Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas informāciju.

CSP projektu vadītāji gada sanāksmē vērtē sasniegto

Energoresursu konti

Projekts ilgs līdz 2014. gada jūnijam, tā ieviešanas gaitā tiks iegūti dati par energoresursu plūsmām Latvijā 2008.–2012. gadā fiziskās vienībās (teradžoulos), kā arī tiks apgūta metodoloģija un datu vākšanas un aprēķinu prakse.

Invaliditātes un sociālās iekļaušanas apsekojums

Apsekojums veikts pirmo reizi, tas sniedz starptautiski salīdzināmus statistiskos rādītājus par dzīves kvalitāti Latvijas iedzīvotājiem ar ilgstošām veselības problēmām un funkcionālo nespēju, viņu iekļaušanos sabiedrībā un sociālo līdzdalību – nodarbinātību, vides un transporta pieejamību, piekļuvi internetam, iesaistīšanos sabiedriskajās aktivitātēs un brīvā laika izmantošanu.

2013. gadā notikušas aktivitātes granta projektu ieviešanā makroekonomiskajā statistikā:

Nacionālo kontu kvalitātes uzlabošana, kas sastāv no divām komponentēm:

- EKS 2010 metodoloģijas adaptācija un ieviešana sociālās apdrošināšanas pensiju jomā. Līdz šim nebijis metodoloģijas aspekts ir prasība regulāri veikt pensiju shēmās uz atskaites brīdi uzkrāto pensiju saistību aprēķinus. Atbilstoši CSP noslēgtajam līgumam Freiburgas universitāte ir izstrādājusi **makrosimulāciju modeli** Latvijas pensiju shēmās uz atskaites brīdi uzkrāto pensiju saistību prognozēšanai. Modelis izstrādāts, balstoties uz CSP apkopotajiem pensiju shēmu darbību raksturojošiem statistiskajiem rādītājiem un informāciju par pensiju shēmu darbību aptverošo normatīvo regulējumu. CSP speciālisti ir pilnībā apmācīti darbam ar modeli un spēj veikt aprēķinus, kas paredzēti EKS 2010. Ar minēto modeli iespējams analizēt arī dažādu makroekonomisko rādītāju izmaiņu ietekmi uz pensiju shēmās uzkrātajām saistībām un novērtēt dažādu pensiju reformu ietekmi. Tāpat iespējams novērtēt, cik izmaksātu kādas pensiju shēmas likvidēšana (pensiju shēmas netiešā parāda atmaksa pensionāriem). Līdz ar to šis projekts ir **unikāls**. Pateicoties projektam Latvija ir viena no nedaudzajām ES dalībvalstīm, kura jau tagad spēj patstāvīgi nodrošināt jaunās EKS 2010 prasību izpildi par sociālās apdrošināšanas pensiju shēmās uzkrāto saistību atspoguļošanu nacionālajā statistikā.
- Pētījumu veikšana, lai uzlabotu pamatkapitāla patēriņa novērtējumus, ņemot vērā EKS 2010 prasības attiecībā uz izdevumiem pētniecībai un attīstībai.

CSP Projektu uzraudzības komiteja regulāri analizē projektu ieviešanas gaitu, vērtē jaunu projektu pieteikumus, kā arī analizē pabeigto projektu rezultātus un sasniegtos mērķus. Izvērtējot pabeigto projektu rezultātus, komiteja secinājusi, ka projektu definētie mērķi un sagaidāmie rezultāti kopumā ir sasniegti.

Lai pārliecinātos par jaunajām prasmēm, jāatbild uz testa jautājumiem!

Vizīte Freiburgas Universitātē makrosimulācijas modeļa izstrādes laikā: (no kreisās) CSP projekta vadītāja **Inta Vanovska**, Freiburgas Universitātes eksperts **Kristofs Millers** un CSP vecākā referente **Daina Medveckā**

CSP Projektu uzraudzības komiteja 2013. gada 17. decembra sanāksmē vērtē ES grantu projektu ieviešanas rezultātus

Projekti

2013. gada augustā un septembrī *Eurostat* auditēja CSP programmas „Statistikās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai” piecus grantu projektus, kuri noslēgti 2008.–2012. gada Eiropas statistikas programmas ietvaros. Kontroles mērķis bija pārbaudīt, vai *Eurostat* finansētās darbības CSP ir pareizi īstenotas, vai izmaksas projektu ietvaros bija atbilstošas Finanšu regulas noteikumiem, vai CSP ir ievērots Regulā noteiktais pareizas finanšu vadības princips. Auditori savā atzinumā uzsvēra, ka CSP ir izveidota efektīva iekšējās kontroles sistēma, ir politika, kas regulē visas procedūras, ir kvalificēti speciālisti, kuri pārvalda visas šīs procedūras, un, ja tas ir nepieciešams, var tās kontrolēt. *Eurostat* auditori neatklāja nekādus trūkumus vai nepilnības izveidotajās iekšējās kontrolēs un līdz ar to nesniedza nekādus ieteikumus.

Stratēģiskās plānošanas un resursu vadības departamenta direktore **Janīna Dišereite** (no labās) un projekta koordinatori **Arturs Jaunzems** un **Dana Zariņa** apspriež ES grantu projektu finanšu vadības jautājumus

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

CSP ES kontekstā ir samērā neliels spēlētājs ar relatīvi nelielu darbinieku skaitu, tomēr tai ir aktīva starptautiskā sadarbība, kas veicina Latvijas statistikas sistēmas integrēšanos ESS un sekmē CSP speciālistu profesionālo izaugsmi un kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī nodrošina Latvijas statistikas interešu aizstāvību ES.

Lai kvalitatīvi un savlaicīgi sagatavotos un sekmīgi organizētu ES Padomes Statistikas darba grupas sanāksmes laikā, kad Latvija būs ES Padomes prezidējošā valsts, CSP darba grupas dalībnieki ir piedalījušies apmācībās par ES jautājumiem piemēram, „Eiropas Savienības institucionālais ietvars un likumdošanas sistēma”, kā arī iepazinušies ar praktisku organizatoriskā darba pieredzi Dānijas statistikas birojā un citur.

SADARBĪBA AR EIROPAS SAVIENĪBAS INSTITŪCIJĀM UN CITĀM

STARPTAUTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

CSP speciālisti 2013. gadā turpināja aktīvi piedalīties *Eurostat* komiteju, darba grupu, speciālo darba grupu sanāksmēs, ES Padomes Statistikas darba grupas sanāksmēs, kā arī mācībuursos Eiropas statistiķu apmācību programmas ietvaros.

Sanāksmju laikā CSP speciālisti prezentēja un aizstāvēja Latvijas viedokli par jaunajiem ES tiesību aktiem, piedalījās Latvijas nacionālo interešu aizstāvības formulēšanā statistikas jomā, savas kompetences ietvaros piedalījās diskusijās par citiem svarīgiem ESS attīstības jautājumiem. CSP eksperti sagatavojuši komentārus par aptuveni 30 ES tiesību aktu projektiem statistikas jomā, kā arī izskatījuši, saskaņojuši un komentējuši citu Latvijas institūciju atbildībā esošās nacionālās pozīcijas un instrukcijas, kas daļēji saistošas arī statistikas nozarei, piemēram, EK ziņojumiem par Islandi, Melnkalni, Gruziju un Moldovu.

CSP saistoši **376** ES tiesību akti
statistikas jomā

2013. gadā ir pieņemti 23 jauni tiesību akti par uzņēmējdarbības, ārējās tirdzniecības, cenu, sociālās, informācijas sabiedrības un enerģētikas statistiku, par datu konfidencialitāti zinātniskiem pētījumiem un ESS programmu 2013.–2017. gadam, kā arī saprašanās memorands starp ESS dalībniekiem un Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniekiem par sadarbību statistikas jomā. Gada beigās CSP bija saistoši 376 tiesību akti statistikas jomā.

2013. gadā CSP uzraudzības misijās un konsultatīvajās vizītēs ieradās *Eurostat* un OECD eksperti, lai pārrunātu aktuālos jautājumus statistikā, kā arī iepazīstinātu ar tām prasībām, kas būs saistošas statistikas jomā, Latvijai iestājoties OECD:

1. *Eurostat* ģenerāldirektora **V. Radermahera** vizīte par stratēģiskās attīstības virzieniem oficiālajā statistikā.

2. ES institūciju dialoga vizīte par valsts budžeta deficīta un parāda notifikācijas jautājumiem.

3. *Eurostat* Sociālās statistikas direktora Eduarda Barredo Kapelo vizīte par ESS sociālās statistikas sasniegumiem un tālākajiem uzdevumiem.

Starptautiskā sadarbība

4. OECD ekspertu vizīte par skaidrojošiem jautājumiem saistībā ar iestāšanos organizācijā.

DALĪBA EIROPAS KOMISIJAS LĪZFINANSĒTAJOS TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS PROJEKTOS

Turpinājās sadarbība ar Dānijas statistikas biroju dažādu ES finansētu projektu pieteikumu sagatavošanā un projektu realizācijā. 2013. gada nogalē uzsākts *Twinning* projekts Jordānijas Statistikas iestādes spēju stiprināšanai, notika CSP eksperta **Mārtaņa Liberta** konsultatīvā vizīte Jordānijas Statistikas iestādē par izlases apsekojumu metodoloģiju pielietojuma novērtējumu, lai sekmētu Jordānijas Statistikas iestādes pārveidi atbilstoši ES metodoloģiskajām prasībām. Kopīgi ar Jordānijas Statistikas iestādes darbiniekiem tika izvērtētas un noteiktas mācību vajadzības un sagatavots mācību plāns. 2013. gada nogalē uzsākts mērķsadarbības projekts arī Ukrainas Valsts statistikas dienesta kapacitātes paaugstināšanai, taču tā ietvaros aktivitātes nav notikušas.

Savukārt sadarbības projekta IPA ietvaros Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas un Melnkalnes statistikas iestāžu pārstāvji ieradās CSP mācību vizītē par Mājsaimniecību budžeta apsekojuma organizāciju. CSP eksperte **Lidija Spārīte** iepazīstināja ar Latvijas pieredzi, kuru atzinīgi novērtēja semināra dalībnieki.

TAIEX programmas ietvaros CSP pieredzes apmaiņas vizītē par SPCI ieradās Armēnijas Republikas Nacionālā statistikas dienesta eksperti.

SADARBĪBA BALTIJAS REĢIONA IETVAROS

Turpinājās sadarbība starp Baltijas valstu statistikas iestādēm dažādu ES projektu un pasākumu koordinēšanā un viedokļu saskaņošanā, kā arī pieredzes apmaiņā. Trīspusējās sadarbības ietvaros Baltijas valstu statistikas iestāžu darbinieki tikās **četros** pasākumos: Lietuvā – divos, Igaunijā un Latvijā – pa vienam.

Svarīgākais no pasākumiem bija ikgadējā Baltijas valstu statistikas iestāžu vadītāju sanāksme (Rīgā) par **trīspusējās** sadarbības izvērtēšanas, plānošanas un organizēšanas jautājumiem un sadarbības iespējām ES finansētu projektu īstenošanā. Nozīmīga bija arī sanāksme par EU-SILC, Mājsaimniecību budžeta apsekojumu un sociālās statistikas modernizāciju.

Pērn notikušas arī vairākas divpusējās konsultācijas: ar Igaunijas statistikas biroja kolēģiem – par tautas skaitīšanas datu izplatīšanu un Lietuvas – par risinājumiem attālinātai pieejai konfidencialiem statistikas datiem zinātnes vajadzībām.

Albānijas, Bosnijas un Hercegovinas, Kosovas un Melnkalnes statistikas iestāžu pārstāvju mācību vizīte par Mājsaimniecības budžeta apsekojuma organizēšanas un praktiskās norises un datu kontroles jautājumiem

Sociālās statistikas departamenta direktora vietnieks **Pēteris Veģis** Igaunijas statistiķu asociācijas konferencē „Demogrāfijas procesi Baltijas jūras reģionā 21. gadsimtā” iepazīstina ar Latvijas pieredzi tautas skaitīšanā

Starptautiskā sadarbība

SADARBĪBA DAŽĀDU STARPTAUTISKO INSTITŪCIJU FINANSĒTU PROJEKTU IETVAROS

ANO sadarbības projekta ietvaros notika Moldovas Republikas Nacionālā statistikas biroja pārstāvju pieredzes apmaiņas vizīte CSP par sociālās statistikas apsekojumu organizāciju un datu kvalitātes kontroli, savukārt CSP eksperte **Andra Jansone** Kišiņevā kopā ar Moldovas speciālistiem veica apsekojuma praktisko organizatorisko darbu un apmācīja moldāvu kolēģus, kā veikt datu kvalitātes kontroli. Eiropas Padomes novērotāju grupas sastāvā tautas skaitīšanā Bosnijā un Hercegovinā piedalījās CSP sociālās statistikas eksperti **Andra Jansone** un **Pēteris Veģis**.

Moldovas Republikas Nacionālā statistikas biroja pārstāvji mācību vizītē CSP apgūst pieredzi par sociālās statistikas apsekojumu organizāciju un datu kvalitātes kontroli

CSP eksperti **Edīte Miezīte** un **Dita Virse** dalījās savā pieredzē par tūrisma statistiku un tūrisma satelītkontu veidošanu ar Uzbekistānas Republikas Valsts statistikas komitejas pārstāvjiem.

DALĪBA SVARĪGOS STARPTAUTISKAJOS PASĀKUMOS

CSP vadošie darbinieki un speciālisti piedalījās vairākos statistikai nozīmīgos starptautiskajos pasākumos par nozares, statistikas standartu un metodoloģijas attīstības jautājumiem un statistikas nozīmes palielināšanos globālās finanšu krīzes apstākļos. Svarīgākie no tiem:

ES statistikas iestāžu vadītāju ikgadējā konference, kuras svarīgākais jautājums bija memoranda apspriešana par plaši pieejamu datu izmantošanu (*Big data*). Vērtētas prioritātes, procesu vienkāršošanas iespējas, izmantojot izmaksu efektivitātes analīzi un vienlaicīgi nodrošinot augstas kvalitātes statistiku.

Starptautiskā Statistikas institūta 59. Pasaules statistiķu kongress, kura gaitā bija iespēja iepazīties ar visprogresīvākajām un pārdrošākajām idejām un pētījumiem par datu iegūšanu, apstrādi un publicēšanu, kā arī iepazīstināt ārvalstu kolēģus ar Latvijas statistikas jaunumiem, pieredzi un sasniegumiem.

Eiropas statistiķu konferences 61. plenārsesija. Tās dalībnieki apsprieda statistikas darba koordinācijas problēmas, aktīvi diskutēja par statistikas modernizācijas iespējām, kā arī par vides ekonomisko kontu ieviešanu un ilgtspējīgas attīstības mērķu un rādītāju noteikšanu, un izaicinājumiem, ko rada mikrodatu izmantošana pētnieciskos nolūkos.

SADARBĪBA AR SABIEDRĪBU

SADARBĪBA AR SABIEDRĪBU

Paplašinām pieejamo datu daudzveidību un dažādību

Datu apjoms datubāzēs turpina pilnveidoties un paplašināties, un 2013. gada beigās pārsniedza 2 000 datu tabulu ar vairāk nekā 828 milj. datu vienību. Sākot ar 1. oktobri, tika uzstādīta **atjaunota datubāzes versija**, kas datu lietotājus nodrošina ar vairākiem uzlabojumiem un ļauj ērtāk izmantot publicēto informāciju. Datu fails vairs netiek dublēts divās valodās – tas nozīmē, ka latviešu un angļu valodā pieejami identiski dati, izskaužot kļūdas, kā arī nodrošinot ātrāku un ērtāku valodas maiņu jebkurā datubāzes lietošanas brīdī. Lietotājiem tiek piedāvātas plašākas datu apstrādes iespējas datubāzes vidē, nemainot faila formātu uz *Excel*. Tas nozīmē, ka ir pieejamas vēl daudzveidīgākas grafiku izveides iespējas, kā arī datu lietotājs var izveidotos grafikus saglabāt *jpg* formātā. Gan datus, gan rādītājus iespējams sakārtot augošā vai dilstošā secībā un nekavējoties iegūt minimālo un maksimālo vērtību.

Datubāzes saturs papildināts ar divu apsekojumu rezultātiem, izveidojot divas jaunas datubāzes sadaļas: „Mājokļa apstākļi” un „Veselības pašnovērtējums”. Abās jaunajās sadaļās dati pieejami no 2005. gada, un laikrinda katru gadu tiks atjaunota saskaņā ar datu publicēšanas kalendāru. Jaunajās sadaļās atspoguļota informācija gan par mājokļa veidiem, labiekārtotību un ar mājokli saistītajiem izdevumiem, gan par iedzīvotāju veselības stāvokli un ārstniecības iestāžu apmeklējumu.

Tautas skaitīšanas rezultāti par Rīgas apkaimēm

Plašāka informācija pieejama arī par 2011. gada tautas skaitīšanas rezultātiem. Detalizētāk atspoguļoti dati par iedzīvotāju izglītību, nodarbinātību un mājsaimniecību sastāvu. Tika izveidota jauna apakšsadaļa ar datiem par Rīgu un tās 59 apkaimēm, ietverot datus par Rīgas iedzīvotājiem, mājsaimniecībām un mājokļiem.

No 1. oktobra statistikas datubāzes pieejamas arī *euro*

Gatavojoties *euro* ieviešanai Latvijā, 2013. gada februārī tika apstiprinātas „Statistikas laikrindu pārrēķināšanas un publicēšanas vadlīnijas”, kas izstrādātas saskaņā ar Latvijas Nacionālo *euro* ieviešanas plānu. Tas nosaka, ka cenu paralēlās atspoguļošanas periodā, sākot ar 2013. gada 1. oktobri, naudas izteiksmē publicētajiem datiem mājaslapā un datubāzēs ir jābūt pieejamiem divās valūtās – latos un *euro*. Lai to īstenotu, jau 2013. gada septembrī tika pārrēķināti dati un apzināta metadatos un citur mājaslapā publicētā informācija, kas jāatspoguļo gan latos, gan *euro*, tādējādi **1. oktobrī nodrošinot datu lietotājus ar informāciju abās valūtās**.

2013. gadā CSP mājaslapa apmeklēta 1,04 milj. reižu. Vislielākā interese bija par šādām statistikas tēmām: iedzīvotāji, banku rādītāji, patēriņa cenas, iekšzemes kopprodukts un 2011. gada tautas skaitīšanas rezultāti.

Neskatoties uz publicētās statistiskās informācijas apjoma palielināšanos, CSP joprojām saņem daudz informācijas pieprasījumu par statistikas datu iegūšanu. 2013. gadā saņemti 1 528 informācijas pieprasījumi. Vairumā gadījumu atbilde sniegta, norādot uz CSP mājaslapā vai statistikas datubāzēs publicēto informāciju. Veikti arī salīdzinoši laikietilpīgi datu nodrošināšanas darbi, t.i., starptautisko organizāciju (piemēram, SDO, ANO Statistikas departaments) un Latvijas institūciju

Sadarbība ar sabiedrību

nodrošināšana ar Latvijas statistikas datiem.

Kopš 2013. gada visas CSP izdotās **publikācijas ir bez maksas** pieejamas CSP mājaslapā PDF formātā ikvienam datu lietotājam un interesentam. Vispopulārākie izdevumi ir informatīvais apskats „2011. gada tautas skaitīšanas rezultāti īsumā”, kas lejupielādēts 2 158 reizes, informatīvais apskats „Demogrāfiskās statistikas galvenie rādītāji 2012. gadā” (393 lejupielādes) un „Tūrisms Latvijā” (344 lejupielādes).

Pagājušajā gadā tika uzsākta vēsturisko publikāciju digitalizēšana un publicēšana mājas lapā. Publikācijas paredzētas vēstures un sociālo procesu pētniekiem, kā arī dažādiem interesentiem.

Visvairāk apskatītais izdevums bija „1989. gada Vissavienības tautas skaitīšanas rezultāti, Latvijas PSR (demogrāfiskie rādītāji)”.

Īpašu popularitāti ieguva 2013. gadā izveidotās **infografikas**. Visvairāk tika skatīta infografika par lauksaimniecības produkcijas ražotāju cenām 2012. gadā, savukārt visvairāk apspriestā infografika sociālajos tīklos bija par jauniešiem Latvijā 2013. gadā.

Kopš 2004. gada CSP nodrošina *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centra darbību Latvijā. 2013. gadā *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs atbildēja uz 267 pieprasījumiem, kas tika saņemti gan elektroniski, gan pa telefonu, gan klātienē.

No 28. februāra līdz 3. martam *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs piedalījās ikgadējā izstādē „Latvijas Grāmatu izstāde 2013”, kuru apmeklēja ap 15 000 interesentu. Tās laikā vairāk nekā 200 dalībnieku tika iesaistīti viktorīnā par *Eurostat* datiem. 21 interesentam tika sniegtas padziļinātas konsultācijas par *Eurostat* datubāzes izmantošanu un iespējām pasūtīt publikācijas. Izstādes laikā tika saņemti vairāki semināru un prezentāciju rīkošanas ielūgumi.

Prezentējot *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centru un CSP statistikas datubāzēs pieejamo informāciju, notikuši vairāki izbraukuma semināri, kuros klātesošie iepazīstināti gan *Eurostat*, gan ar CSP informācijas resursiem, kā arī sniegts ieskats statistiskās terminos. Svarīgākie no 2013. gadā rīkotajiem semināriem, kuros ir piedalījušies CSP eksperti:

3. aprīlī CSP telpās Latvijas Universitātes Bibliotēzinātņu 2. kursa studentiem.

25. aprīlī Limbažu novada bibliotēkā.

13. augustā Izglītības un zinātnes ministrijas rīkotajā Starptautiskajā jaunatnes dienā kultūras vasarnīcā „Esplanāde 2014” CSP iepazīstināja jauniešus ar Latvijas jauniešu portretu skaitļos un faktos. Dalībniekiem bija jāatbild uz jautājumu par

Mājaslapā ir iespējams lejupielādēt visas CSP sagatavotās publikācijas

Liela interese par iepriekšējo tautas skaitīšanu datiem

Kaspars Blūms-Blūmanis jeb **Kašers**, pasākuma vadītājs, un **Sanda Rieksta**, CSP sabiedrisko attiecību speciāliste, Starptautiskās jauniešu dienas pasākumā

Latvijas iedzīvotāju skaits –
2 miljoni 24 tūkstoši – ir atminēts!

Sadarbība ar sabiedrību

pašreizējo iedzīvotāju skaitu Latvijā – 308 435 jauniešu vecumā no 13 līdz 25 gadiem veido 15% no iedzīvotāju skaita.

CSP Informācijas, izdevniecības un poligrāfijas departamenta direktors **Uldis Ainārs** *Re:Baltica* organizētajā seminārā iepazīstina ar metodoloģiskās informācijas nozīmīgumu

11. septembrī *Re:Baltica* organizētajā seminārā žurnālisti iepazīstināti, kā *Eurostat* un CSP mājaslapā meklēt salīdzinošu informāciju par ES. Dalībniekiem tika izskaidrota populārāko ekonomikas terminu vārdnīca, piemēram, kas ir Džini koeficients, ienākumi uz mājsaimniecību, nabadzības sliekšnis u.c. biežāk izmantotie termini, kuri bieži tiek lietoti nepareizi.

27. novembrī ziņu aģentūras LETA rīkotajā pārtikas nozares forumā tā 100 dalībnieki iepazīstināti ar aktuālajiem datiem par pārtikas nozares vietu Latvijas tautsaimniecībā, pārtikas produktu eksportu un importu un lielākajiem ražotājiem, populārākajiem noieta tirgiem u.c.

Komunikācijai sociālajos tīklos CSP aktīvi turpina izmantot *Twitter* kontus @CSP_Latvija (latviski) un CSP_Latvia (angliski). @CSP_Latvija sekotāju skaits gada laikā pieaudzis par 1 000, pārsniedzot 2 500 interesentu. Audzis arī CSP_Latvia sekotāju skaits, pārsniedzot 500. Kā jau ierasts, CSP *Twitter* konts izmantots jaunumu publicēšanai gan par statistiskajiem datiem, gan par citām CSP darbības aktualitātēm. Tāpat ar *Twitter* starpniecību informēts par izdotajām publikācijām, infografikām, *Eurostat* datu publikācijām u.c. Tiek retvītoti komercbanku ekonomistu, Latvijas Bankas u.c. ekonomikas ekspertu komentāri par CSP izplatītajiem datiem. Papildus informatīvajai funkcijai *Twitter* veicina arī diskusijas ar datu lietotājiem. Tajā tiek sniegtas operatīvas atbildes uz jautājumiem vai komentāriem, ja tie saistīti ar CSP darbību vai izplatītajiem datiem.

IZM_Jaunatne @IZM_Jaunatne - Aug 12

Paldies @CSP_Latvija par datiem par jauniešiem Latvijā un dalību Starptautiskās jaunatnes dienas svētkos!

Expand

Reply Retweet Favorite More

Iveta Kazoka @IvetaKazoka - Aug 8

Nu tā, mana mīļākā iestāde ir @CSP_Latvija - izpalīdzīgi un ļoti, ļoti operatīvi! :)

Expand

Reply Retweet Favorite More

Mediju attiecību jomā CSP paveiktais – 2013. gadā ar mediju starpniecību izplatītas aptuveni 200 ziņas par statistikas datiem un CSP darbības aktualitātēm. Rīkotas 2 preses konferences – 8. martā par iekšzemes kopprodukta izmaiņām 2012. gadā; 18. jūlijā par Latvijas iedzīvotāju skaitu un migrāciju 2012. gadā. Sagatavotas atbildes uz aptuveni 150 mediju jautājumiem. Līdztekus organizētas CSP pārstāvju intervijas televīzijā, radio un presē par aktuāliem un sabiedrībai nozīmīgiem statistikas datiem par ekonomiskajiem, demogrāfiskajiem un sociālajiem procesiem. Statistikas ziņu izplatīšanā CSP nodrošina

Sadarbība ar sabiedrību

neitralitātes pieeju, un tiek ievērota neatkarība no ārējās ietekmes.

Lai uzlabotu CSP sniegto ziņu satura kvalitāti, 2013. gadā CSP darbiniekiem izstrādātas „Vadlīnijas par CSP ziņu sagatavošanu – kā rakstīt ziņas par statistiku un cipariem”. Vadlīnijas sagatavotas, izmantojot līdzīga satura ANO Eiropas ekonomiskās komisijas izstrādātās vadlīnijas un CSP sabiedrisko attiecību speciālistes pieredzi. Tajās ietverta informācija par rakstīšanas tehnikām un vizuālās informācijas (grafiki, tabulas, kartes) veidošanu. Ikgadējā CSP Cilvēkresursu mācību plāna ietvaros CSP sabiedrisko attiecību speciāliste apmācījusi kolēģus par CSP statistikas ziņu sagatavošanu saskaņā ar šīm vadlīnijām.

Starptautiskā līmenī nodrošināta CSP publikācija „*What Makes Statistics Latvia Attractive to the European Statistical Market*” („Kas padara pievilcīgu Latvijas statistiku Eiropas statistikas tirgū”) OECD statistikas 60. izdevumā 2014. gada janvārī par integrēto statistisko datu automatizēto vadības sistēmu.

„*What Makes Statistics Latvia Attractive to the European Statistical Market*”

„Kas padara pievilcīgu Latvijas statistiku Eiropas statistikas tirgū”

PERSONĀLS

PERSONĀLS

CSP sekmīgas darbības nodrošināšanā un tālākā izaugsmē nenoliedzami nozīmīgi ir iestādes darbinieki – kompetenti, motivēti, uz rezultātu un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu orientēti, kuri pilnveido statistisko datu iegūšanas procesu, attīsta metodoloģiju, efektīvā darba procesus un metodes, veicina informācijas tehnoloģiju lietošanu, kā arī strādā darba grupās un semināros Latvijā un ārvalstīs, kuri savu pieredzi nodod citu valstu statistiķiem.

CSP strādā daudz darbinieku ar ievērojamu darba pieredzi statistikā, tomēr dažu dotais ieguldījums statistikas jomas attīstībā Latvijā un ārvalstīs ir īpaši cildināms.

2013. gadā Ekonomikas ministrija piešķir **Atzinības rakstu** CSP Uzņēmumu statistikas departamenta direktorei **Ilzei Skujenieci** par ilggadēju, pašaizliedzīgu darbu un nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības statistikas attīstībā.

Ilze Skujeniece Latvijas statistikas sistēmā strādā kopš 1983. gada 1. augusta. Visus šos gadus viņas darbs bijis saistīts ar rūpniecības, vēlāk – uzņēmējdarbības statistiku. No 2004. gada Ilze Skujeniece vada CSP Uzņēmumu statistikas departamentu, vienu no lielākajiem statistikas departamentiem. Ilzi raksturo mērķtiecība, lielas darbaspējas, augstas prasības pret sevi un citiem, viņa prot motivēt savus padotos darbiniekus uzstādīt un sasniegt augstus mērķus. Ilze Skujeniece devusi nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības statistikas attīstībā, viņas vadībā departaments aktīvi īsteno starptautiskos projektus saistībā ar ESS modernizāciju – šo projektu mērķis ir pilnveidot uzņēmējdarbības statistikas datu salīdzināmību dažādās statistikas jomās Latvijas un ES līmenī.

Ekonomikas ministrs **Daniels Pavļuts** pasniedz **Atzinības rakstu** **Ilzei Skujenieci**

PERSONĀLS UN PERSONĀLA VADĪBA

CSP 2013. gada beigās bija **556 amati** – 254 ierēdņu un 302 darbinieku amati. Nodarbināti arī 9 ārštata darbinieki, kuri veica tehniskā personāla funkcijas vai programmas „Statistiskās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai” ietvaros īstenoja starptautiskus projektus.

Notikušas izmaiņas CSP amatos un struktūrā: likvidēti vairāki vienkāršu funkciju veicēju amati un izveidoti amati ar augstāku funkciju sarežģītības pakāpi. Izmaiņas nepieciešamas, jo pieaudzis *Eurostat* darba programmā iekļauto statistikas rādītāju skaits, jāstrādā pie metodoloģijas pilnveidošanas, jārisina attīstības jautājumi, jāveic izmaiņas citos statistikas rādītājos.

2013. gadā izsludināti 43 konkursi uz 26 ierēdņu amatu vietām (tajā skaitā uz diviem daļu vadītāju amatiem) un 25 darbinieku amatu vietām. No kopējā amatu konkursu skaita 16 konkursi izsludināti uz bērna kopšanas atvaļinājumā esošo nodarbināto amatu vietām.

Personāls

Pērn darbu CSP sācis 31 jauns darbinieks. Ne visos konkursos izdevās atrast darbiniekus, jo pretendentiem nebija atbilstošas profesionālās zināšanas un nepieciešamās prasmes. Sevišķi grūti ir atrast informātikas speciālistus.

Lai nodrošinātu labu pārvaldību un struktūrvienības uzdevumu sekmīgu izpildi, veicinātu ierēdņa kvalifikācijas celšanu, aizvadītajā gadā amatos paaugstināti 10 ierēdņi, no kuriem 7 – vadošā amatā.

2013. gadā ar 50 strādājošajiem pārtrauktas civildienesta vai darba tiesiskās attiecības. CSP mainījās 9 procenti personāla.

Atbilstoši 2012. gada 10. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 494 „Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu” novembrī un decembrī CSP veikta nodarbināto darba izpildes novērtēšana, izmantojot jauno valsts informācijas sistēmu „Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma”, apkopota un analizēta informācija par ikgadējo ierēdņu un darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšanu un nodrošināta pāreja no kvalifikācijas pakāpēm uz kategorijām.

STRUKTŪRAS OPTIMIZĀCIJA

Lai optimizētu resursu izmantošanu statistikas produktu ražošanā, veiktas strukturālas izmaiņas Uzņēmumu statistikas departamentā, tā sastāvā iekļaujot Konjunktūras un teritoriālās statistikas daļu. Savukārt, lai uzlabotu datu vākšanas un apstrādes kvalitāti un savlaicīgumu, kā arī pilnveidotu datu savstarpējo saskaņotību un nodrošinātu efektīvāku sadarbību ar respondentiem, ir reorganizēts Statistikas datu apstrādes departaments un optimizētas tā funkcijas. Departamentā izveidotas šādas daļas: Statistisko datu vākšanas organizācijas daļa, Lielo komersantu datu savākšanas un apstrādes daļa, Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu datu savākšanas un apstrādes daļa, Gada statistikas datu savākšanas un apstrādes daļa, Īstermiņa statistikas datu savākšanas un apstrādes daļa.

Optimizācijas pasākumi veikti arī atbalsta struktūrvienībās. Lai nodrošinātu labu pārvaldību un uzlabotu atbalstošo struktūrvienību darba organizāciju, ar 1. jūliju izveidots jauns departaments – Juridiskais un pārvaldes organizācijas departaments –, kura sastāvā iekļauta Juridiskā daļa, Personāla daļa un Lietvedības un arhīva daļa. Departamenta darbības mērķis ir nodrošināt CSP darbības atbilstību Latvijas un ES normatīvo aktu prasībām (juridiskais atbalsts un tiesiskais nodrošinājums), nodrošināt personālvadības procesu attīstību saskaņā ar CSP mērķiem un stratēģiju un personāla lietvedības atbilstību Latvijas normatīvo aktu prasībām, kā arī nodrošināt CSP lietvedības un arhīva darbu. Likvidēts Administratīvais departaments un iestādē izveidota jauna struktūrvienība ar patstāvīgu statusu – Tehniskās ekspluatācijas un saimniecības daļa –, kuras mērķis ir turpmāk nodrošināt CSP ēku, telpu un

21% CSP darbinieku darba vieta atrodas Valmierā, Kuldīgā, Preiļos vai kādā no Latvijas novadiem

Darbinieku nostrādātais laiks CSP, %

5,4 – līdz 1 gadam
15,2 – 1 līdz 5 gadi
40,8 – 5 līdz 10 gadi
20,0 – 10 līdz 20 gadi
18,6 – vairāk kā 20 gadi

Personāls

inženierkomunikāciju savlaicīgu, kvalitatīvu uzturēšanu un pilnveidošanu un saņemto materiālo vērtību uzskaiti, pareizu uzglabāšanu un precīzu izsniegšanu.

Lai pilnveidotu darba organizāciju ārējo datu avotu saņemšanā, pirmatnējā datu apstrādes procesā un to tālākā izmantošanā, Informātikas departamenta sastāvā darbojas jauna struktūrvienība – Administratīvo datu apstrādes daļa.

PROFESIONĀLĀ IZAUGSME UN MĀCĪBAS

2013. gada mācību plāna ietvaros notikuši kvalifikācijas celšanas pasākumi. 107 darbinieki uzlabojoši savas angļu valodas zināšanas, apmeklējot kursus 60 mācību stundu apjomā. CSP telpās sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu organizēts seminārs „Efektīva prezentācija”, kurā piedalījās 20 darbinieki. 14 struktūrvienību vadītāji noklausījās kursu „Līderības principi vadītāja ikdienas darbā”. Ņemot vērā šī kursa dalībnieku pozitīvās atsauksmes, gada nogalē kurss tika organizēts atkārtoti, un vēl 15 CSP darbinieki papildināja zināšanas par vadīšanas principiem. Lai nodrošinātu kvalitatīvāku statistikas nozaru interešu pārstāvību *Eurostat* darba grupās un komitejās, 10 CSP darbiniekiem nodrošināta iespēja papildināt zināšanas angļu valodā un pilnveidot prezentācijas prasmes, apmeklējot kursus „Efektīva prezentācija angļu valodā”. Lai kvalitatīvi un savlaicīgi sagatavotos un sekmīgi organizētu ES Padomes Statistikas darba grupas sanāksmes laikā, kad Latvija būs ES Padomes prezidējošā valsts, CSP darba grupas dalībnieki ir piedalījušies mācībās „Eiropas Savienības institucionālais ietvars un likumdošanas sistēma”, „ES lēmumu pieņemšanas process”, „Sanāksmju vadīšana, sarunu vešana un publiskā runa” un „Eiropas Savienības dokumentu izstrāde, informācijas aprīte un pārvaldība”.

2013. gadā ārējos mācību kursus un seminārus dažādās mācību iestādēs apmeklējuši 359 nodarbinātie. Eiropas statistiķu apmācību programmas ietvaros 20 CSP darbinieki piedalījāsursos ārvalstīs un ieguva zināšanas par dažādiem aktuāliem statistikas jautājumiem. Notikušas arī iekšējās apmācības un informatīvi pasākumi, kurās klausītāju skaits pārsniedzis 1 000 – CSP darbinieki apmeklējuši dažādus mācību kursus, ko vada attiecīgās jomas CSP speciālisti. Daži semināri, piemēram, „Personas datu tiesiskā aizsardzība teorijā un praksē”, „Valsts pārvalde un CSP vieta tajā”, „Administratīvais process – CSP vieta tajā” noklausīties bija iespēja gan centrālā biroja, gan reģionālo struktūrvienību darbiniekiem. Savukārt Statistikas metodoloģijas un organizācijas daļa ir apmācījusi 398 iestādes nodarbinātos mācībās par tēmu „CSP izstrādāto statistikas ražošanas procesu ieviešana, īstenošana, neatbilstību un izmaiņu vadība atbilstoši standarta ISO 9001:2008 prasībām, izmantojot QPR procesu pārvaldības programmatūru”.

2013. gadā CSP turpināja sadarbību ar Latvijas Universitāti. CSP piedalījās Karjeras nedēļā un informēja Fizikas un matemātikas fakultātes studentus par matemātiskās statistikas pielietojumu CSP darbā, lai raisītu studentos interesi par izlases

Darbinieku aktivitātes

Sporta spēles

CSP ikgadējās ziedu izstādes

Populārākie brīvā laika pavadīšanas veidi ir:

1. sports (riteņbraukšana, peldēšana, slēpošana, volejbols);
2. dārzkopība, puķkopība un lauku darbi,
3. grāmatu lasīšana,
4. ceļošana, rokdarbi (adīšana, pārļošana, rotu darināšana),
5. slēpņošana.

Liieldienas

Personāls

apsekojumiem un laicrindu analīzi.

Pārskata periodā CSP ir nodrošinājusi prakses iespējas astoņiem augstskolu studentiem. Tai skaitā saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu tika nodrošināta prakse trim Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes studentiem, kuru specializācija ir matemātiķis statistiķis.

CSP darbinieki piedalījušies *Eurostat* komiteju, darba grupu un speciālo darba grupu (*Task Force*) sanāksmēs, kā arī Eiropas statistiķu apmācībasursos un augsta līmeņa starptautiskajās aktivitātēs par jaunu statistikas standartu un metodoloģiju izstrādi un saskaņošanu. Pavisam 221 sanāksmē (tai skaitā 68 *Eurostat* darba grupu sanāksmēs, 17 *Eurostat* speciālo darba grupu sanāksmēs, 13 *Eurostat* komiteju sanāksmēs, 8 Eiropas Padomes Statistikas darba grupas sanāksmēs) piedalījās 97 darbinieki.

CSP ekspertu zināšanas un prasmes ir augstu novērtētas arī starptautiski. CSP speciālisti nodrošināja mācības Jordānijas Statistikas iestādei, dalījās savā pieredzē ar vairāku Eiropas valstu un Uzbekistānas un Armēnijas statistikas iestādēm.

CSP arī turpmāk attīstīs sistēmisku pieeju cilvēkresursu vadībā, orientējoties uz pārmaiņām un izaicinājumiem ne tikai CSP, bet arī darbojoties ESS ietvaros. Tiks pilnveidota esošā pārvaldības sistēma, balstoties uz vienotiem personālvadības procesiem – tiks ieviesta atlases, novērtēšanas, attīstības un darba samaksas sistēma, kas veicinās visu CSP nodarbināto profesionalitāti neatkarīgi no amata statusa, lai nodrošinātu iestādes galveno funkciju un uzdevumu izpildi.

2013. GADA FINANŠU PĀRSKATS

2013. GADA FINANŠU PĀRSKATS

1. **Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, kopā – 6 567 034 Ls**, tai skaitā:

programma „Statistikās informācijas nodrošināšana”	6 085 112 Ls
programma „Eiropas kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”	481 922 Ls

2. **Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi 115 973 Ls**

Ieņēmumi kopā **6 683 007 Ls**

Centrālās statistikas pārvaldes budžeta izpilde 2013. gadā

- CSP budžets kopā
- ▲ Preces un pakalpojumi
- Atlīdzība
- × Kapitālie izdevumi
- * Uzturēšanas izdevumu transferti

* Ieskaitot 2011. gada tautas skaitīšanas nodrošināšanu.

1. **Kārtējie izdevumi 6 042 054 Ls**, tai skaitā:

1.1. Atalgojums	3 795 903 Ls
1.2. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	1 262 404 Ls
1.3. komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	129 091 Ls
1.4. pakalpojumu apmaksā, materiālu iegādei	854 655 Ls
no tā:	
pasta, telefona un citu sakaru pakalpojumu apmaksas	97 682 Ls
izdevumi par komunālajiem pakalpojumiem	117 228 Ls
izdevumi preču un inventāra iegādei	37 732 Ls

2. **Uzturēšanas izdevumu transferti 207 096 Ls**

3. **Kapitālie izdevumi 372 515 Ls**, tai skaitā:

nemateriālie ieguldījumi	105 138 Ls
transportlīdzekļi	16 514 Ls
datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika	250 249 Ls
pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi	614 Ls

Izdevumi kopā **6 621 665 Ls**

4. **Atmaksa valsts budžetā par izdevumiem Eiropas Savienības līdzfinansētajos projektos 224 409 Ls**

NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

NĀKAMJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

CSP savā darbībā izmanto progresīvas, efektīvas metodes, attīsta informācijas sistēmas izstrādi, veidojot mūsdienīgu, efektīvi funkcionējošu infrastruktūru, kas nodrošina ērtu, ātru un drošu statistisko datu savākšanu, apstrādi, glabāšanu, analīzi un izplatīšanu, uzlabojot sadarbību ar ārējo reģistru un informācijas sistēmu uzturētājiem, arvien vairāk uzmanības veltot administratīvā sloga samazināšanai, kā arī veicot strukturālas izmaiņas un ieviešot labas pārvaldības principus.

CSP **2014.** gadā jāveic vairāki prioritāri pasākumi, kas sekmēs iestādes darbību:

1. Līdz 2014. gada 31. martam izveidot 2011. gada tautas skaitīšanas 59 daudzdimensiju tabulas (hiperkubi) par iedzīvotājiem un mājokļiem un padarīt tās pieejamas lietotājiem visās ES valstīs.

Saskaņā ar Ministru kabineta lēmumu gatavoties 2021. gada tautas skaitīšanai, lai tajā izmantotu tikai administratīvos datu avotus un regulārajos CSP veiktajos apsekojumos iegūto informāciju, turpināt CSP informācijas sistēmu arhitektūras attīstību ar mērķi veidot iespējami centralizētas datu noliktavas un datu apstrādes sistēmas, lai nodrošinātu datu integritāti, konfidencialitāti un pieejamību, papildināt un uzlabot ISDAVS.

2. Statistikas jomas regulējošo normatīvo aktu vienkāršošanā un administratīvā sloga mazināšanas nolūkā turpināt darbu, lai izstrādāto Statistikas likumprojektu iesniegtu izskatīšanai Ministru kabinetā tālākai virzīšanai Saeimā. Tas radītu priekšnosacījumus detalizētākam VSIP sagatavošanas regulējumam, panākot, ka statistiskās informācijas nodrošināšanā pirms rādītāju iekļaušanas VSIP tiek izvērtēta konkrētā rādītāja sagatavošanas nepieciešamība.

CSP kā oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmas vadošajai iestādei paredzēta lielāka loma administratīvo datu avotu satura standartizācijā, darbību un procesu koordinēšanā. Lai īstenotu vienotu politiku valsts statistiskās informācijas organizēšanas, apkopošanas, analīzes un publicēšanas jomā, jāpanāk saprotoša, pretimnākoša sadarbība ar respondentiem to administratīvā sloga samazināšanai.

3. Turpināt kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu CSP, nodrošinot sistēmisku pieeju procesu norisei un vadībai, nepārtraukti pilnveidojot un attīstot CSP sniegtos pakalpojumus un statistikas kvalitāti. Nodrošināt pakāpenisku CSP kvalitātes politikas un mērķu īstenošanu. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas ietvaros sākt atbalsta un vadības procesu izstrādi un dokumentēšanu procesu vadības programmatūrā *QPR*, kā arī veikt kvalitātes vadības sistēmas iekšējo auditu.

4. CSP kompetences ietvaros gatavoties Latvijas prezidentūrai ES Padomē. Piedalīties augsta līmeņa mācību kursos, apgūt Dānijas Statistikas biroja pieredzi,

Nākamajā gadā plānotie pasākumi

izveidot ES Padomes statistikas darba grupas aktivitātēm veltītu tīmekļa vietni.

5. Īstenot programmas „Statistiskās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai” projektus un sagatavot 27 noslēguma ziņojumus *Eurostat* par ieviestajiem projektiem.

MAKROEKONOMISKĀ STATISTIKA

Veikt visu nacionālo kontu indikatoru laikrindu pārrēķināšanu, ņemot vērā jaunajā EKS 2010 metodoloģijā paredzētos principus.

Ieviest harmonizēto makroekonomiskās statistikas datu revīzijas politiku.

Ārējās tirdzniecības statistikā veikt *Intrastat* sistēmas modernizēšanas pasākumus, vienotā tirgus statistikas (SIMSTAT) jomā veikt datu analīzi un ieviest priekšlikumus respondentu noslodzes samazināšanai, saglabājot atbilstošu datu kvalitāti.

CENU STATISTIKA

Sākt jauna indeksa – īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indeksa – aprēķinu un publicēšanu.

Optimizējot dažādu datu avotu izmantošanu, aprēķināt un publicēt būvniecības izmaksu, biznesa pakalpojumu cenu, kā arī importa un eksporta vienības vērtības indeksus datu lietotāju vajadzībām.

LAUKSAIMNIECĪBAS UN VIDES STATISTIKA

Veikt apsekojumu par pesticīdu lietošanu lauksaimniecības kultūrām 2014. gada ražai, aptaujājot 4 000 lauku saimniecību.

Apstrādāt un analizēt 2013. gada lauku saimniecību struktūras apsekojuma datus, sagatavojot apsekojuma individuālo datu masīvu atbilstoši *Eurostat* matemātiskajām un loģiskajām sakarībām un nacionālo metodoloģisko ziņojumu, kā arī sākt gatavoties 2016. gada lauku saimniecību struktūras apsekojumam.

Turpināt apsekojumu par kravu pārvadājumiem ar autotransportu, gada laikā aptaujāt 5 200 kravas automobiļu īpašniekus vai nomniekus.

Robežšķērsotāju apsekojuma ietvaros gada laikā aptaujāt 20 000 Latvijas iedzīvotāju, kuri atgriezušies no ārvalstīm, un 24 000 Latvijā uzņemtos ārvalstu viesus.

SOCIĀLĀ STATISTIKA

Nodrošināt sagatavošanās pasākumus, lai 2016. gadā noorganizētu uz administratīviem datiem balstītu mikro tautas skaitīšanu ar apmēram 10–20 tūkst.

Nākamajā gadā plānotie pasākumi

Latvijas euro monētas

1 euro

2 euro

centi

respondentu.

Veikt trešo iedzīvotāju veselības apsekojumu, izlasē iekļaujot 9 tūkst. personu.

Uzsākt izpētes darbu, lai iedzīvotāji paši varētu internetā aizpildīt CSP mājsaimniecību izlases apsekojumu anketas (CAWI).

Darbaspēka apsekojumā – sagatavoties uz atsevišķiem moduļiem balstītas apsekojuma organizācijas sistēmas ieviešanai.

Turpināt izstrādāt vienotu statistisko reģistru sociālās statistikas vajadzībām, iekļaujot informāciju no administratīvajiem datu avotiem un CSP veiktajiem apsekojumiem.

UZŅĒMUMU STATISTIKA

Nodrošināt jaunās biznesa statistikas regulas *FRIBS* ieviešanas pasākumus rādītāju, definīciju un metodoloģijas harmonizēšanā un piemērošanā jaunajām prasībām.

Mazumtirdzniecības apgrozījuma indeksus aprēķināt, lietojot ķēžu indeksu ar svaru atjaunošanu reizi gadā vienlaikus ar jau izmantoto metodoloģiju, un šādi veikt rezultātu salīdzināšanu un izvērtēt jaunās metodes ieviešanas lietderību.

2014. gadā veikt apsekojumu par vairumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījuma sadalījumu pēc pārdotajām precēm saskaņā ar Preču statistisko klasifikāciju pēc saimniecības nozarēm un apsekot apmēram 2 000 respondentu.

Nodrošināt statistiskās informācijas pieejamību un atbilstību datu lietotāju vajadzībām:

Pilnveidot statistisko datu izplatīšanu internetā, nodrošinot papildu datu analīzes iespējas un radoši izmantojot informācijas tehnoloģiju iespējas.

Datu izplatīšanā izmantot dažādas interaktīvas datu vizualizācijas, kurās lietotāji var veikt sev nepieciešamos datu salīdzinājumus, kas tālāk kalpo sabiedrības diskusiju veicināšanai par aktuālām tēmām.

Papildināt un paplašināt CSP interneta datubāzi par iedzīvotājiem un demogrāfiju. Uzlabot CSP interneta datubāzu funkcionalitāti.

Īstenot saprotošu, pretimnākošu sadarbību ar respondentiem to administratīvā sloga samazināšanai.

Aktīvi piedalīties Eiropas Padomes un *Eurostat* darba grupās, komitejās, ES tiesību aktu sagatavošanas procesā, lai veicinātu starptautiskās statistikas sistēmas attīstību.

LR CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE

Pārskatu veidoja:

Dzidra Ceihnere

Informāciju pārskatam sniedza:

Andis Rožkalns, Andra Lazdiņa, Anita Raubena, Dace Tomase, Dana Zariņa, Dzintra Bērziņa, Dzintra Nokalna, Ieva Aināre, Ilze Skujeniece, Inga Kunstvere, Janīna Dišereite, Maranda Behmane, Natalja Kaļiņina, Pāvels Onufrijevs, Sarmīte Prole, Uldis Ainārs, Vija Gunta Jace, Vita Kisļicka

Datorsalikums, dizains:

Maija Graudiņa

Redaktore:

Guna Logina

Fotogrāfiju autori:

Pēteris Vegis, Kaspars Vasaraudzis, Ilmārs Znotiņš

www.csb.gov.lv
Lāčplēša ielā 1, Rīgā, LV-1301
Tālrunis 67366850, fakss 67830137
e-pasts csb@csb.gov.lv

